

TARTALOMJEGYZÉK

Az Intézmény jellemzői adatai
Helyzetfelmérés

- I. **BEVEZETŐ**
Az etnikai kisebbséghez tartozó cigány származású gyermekek nevelése, fejlesztése az óvodában.
Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése
A nevelési, tanulási folyamatban akadályozott gyermekek nevelése.

- II. **GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP**
- III. **AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI**

1. Az egészséges életmód alakítása
2. Az érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása
3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

- IV. **AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI**

Játék
Vers, mese
Ének-zene, énekes játékok
Rajzolás, mintázás, kézimunka
Mozgás
A külső világ tevékeny megismerése
Munka jellegű tevékenységek
A tevékenységben megvalósuló tanulás

- V. **AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI**
Személyi és tárgyi feltételek
Az óvodai élet megszervezése
Az óvodai ünnepek, jeles napok
Ingymesen igénybe vehető szolgáltatások
Az óvoda kapcsolatai

Készítette:

Székelyné Drahos Mária
óvodavezető

- VI. **GYERMEKVÉDELEM**

- VII. **AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGI CÉL MEGHATÁROZÁSÁNAK FELADATAI**

- VIII. **HELYI ÓVODAI INTEGRÁCIÓS PROGRAM**

- IX. **LEGITIMIZÁCIÓS ZÁRADÉK**

- X. **MELLÉKLETEK**

1. sz. Taneszköz fejlesztési terv
2. sz. Szakértői vélemény
3. sz. CIKÓ véleményezés
4. sz. A program elfogadásának és jóváhagyásának dokumentumai, jegyzőkönyv

Az intézmény jellemző adatai

Az óvoda hivatalos cínevezése:

SAJÓSZENTPÉTERI KÖZPONTI NAPPKÖZI OTTHONOS ÓVODA

Az óvoda pontos címe:

3770 Sajószentpéter, Harica u.3. sz.

Maximálisan felvehető gyermeklétszám: 375

Az óvoda fenntartója:

Sajószentpéter Városi Önkormányzat
3770 Sajószentpéter, Kálvin tér 4. sz.

Az alapító okirat száma, kelte:

122/2011.(V.30) KT határozat

Engedélyező neve:

Sajószentpéter Városi Önkormányzata
3770 Sajószentpéter, Kálvin tér 4. sz.

Kapcsolódó szervezeti egység:

BÁNYÁSZ UTCAI TAGÓVODA

3770 Sajószentpéter, Bányász utca 6.

MÓRA UTCAI TAGÓVODA

3770 Sajószentpéter, Móra Ferenc utca 1.

SEMMEIWEIS UTCAI TAGÓVODA

3770 Sajószentpéter, Semmelweis utca 4.

Az óvodai csoportok száma: 15 csoport

Az intézmény vezetője: Székelyné Drahos Mária

Helyzetleírás

2007. év augusztus 1.-jével került sor, az óvodák összevonására, így intézményünk egy székhely óvodából és három tagóvodából, azaz egy központi és három tagóvodával működő egységből áll.

Az intézmény székhelye: a **Sajószentpéteri Központi Nappközi Otthonos Óvoda**

3770 Sajószentpéter, Harica utca 3. sz.

Az óvoda a Pípiáske domb lábánál csörgedező patak mellett, a BÉV telepen található, 1976-ban épült. Az óvoda 75 férőhelyes, de kihasználtsága maximális (120%).

Jelenleg három vegyes korosztályú működő csoportban, egy tomaszobával biztosítja a gyermekek óvodai foglalkoztatását.

2007. 08. 01 napjától Sajószentpéteri Központi Nappközi Otthonos Óvodaként, négy tagóvodával 2010. 09. 01-jével már csak három tagóvodával együtt működik.

Udvara parkosított, az EU szabványnak megfelelő fá udvari játékokkal felszerelt, árnyékos és napos játszótérrel biztosít a gyermekek számára.

Az intézményünkbe járó gyermekek különböző szociokulturális környezetből érkeznek. Nevelőtestületünk elkötelezett hivatásadata, szakértelmel segíti az óvodáskorú gyermekek nevelését.

A **Bányász Utcai Tagóvoda** a BÉV telepen, lakóházak gyűrűjében, meghitt, nyugalmat árasztó régi épületben működik. Eredetileg bölcsődének épült, 1994-től óvodává átalakították. 100 férőhellyel, négy vegyes korosztályú csoporttal és tomaszobával rendelkezik. A játékkal felszerelt udvar, a füves terület, az árnyékos adó fák biztosítják a jó közérzetet télen-nyáron.

A **Móra Ferenc Utcai Tagóvoda** Sajószentpéter legújabb óvodája. A Móra lakótelep szélén, közel a város fűszelő 26-os főúthoz, mégis a csendes környezetben bújik meg. 100 férőhelyes, négy vegyes korosztályú működő csoportban többségi és kisebbségi községből jövő gyermekeket nevel, családias légkörben. Tornaterme, lépcsőzetes udvara kiválóan alkalmas sportesemények, rendezvények szervezésére és megtartására.

A **Semmelweis Utcai Tagóvoda** a város közepén, egy lakótelep szomszédságában épült 1981-ben. Az óvoda jelenleg 100 férőhelyes, négy vegyes korosztályú csoporttal működik, de kihasználtsága maximális (120%).

Az intézményben korszerűen felszerelt fejlesztő és logopédiai szoba és egy tornaterem található. A zárt udvar csendes, főleg füves területtel áll a gyermekek rendelkezésére, folyamatosan bővülő fa játszószerzőkkel.

Az óvoda dolgozói fontosnak tartják a néphagyomány ápolását és az esztétikai izlés formálását.

A tanév eleji óvodai csoportok kialakítása alkalmával ügyelünk arra, hogy az **esélyteremtés** érdekében a **halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek integrált nevelése biztosított legyen. A telephelyek feltételei és a körzetenkénti felvételi mundaarra garancia, hogy az esélyegyenlőség minden intézményben azonos szinten működjön.

"A KISGYERMEKEKKEL MINDENT ELÉRHETÜNK SZEMÉLYES PÉLDA ÉS TETT ÁLTAL"

(Brunszik Teréz)

I.

BEVEZETŐ

Az Óvodai nevelés országos alprogramja a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, neveléstudományunk legújabb eredményeire, az ember jogok és alapvető szabadságjogok, valamint a gyermeket megillető jogok biztosítása érdekében a Magyar Köztársaság által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

A Gyermeket, mint fejlődő személyiséget-gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik.

Az Alprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézetének és széleskörű módszertani szabadságának érvényesülését, köztük az innovatív- megközelítéssel csak a gyermek érdekében tartalmaz.

Az etnikai kisebbséghez tartozó cigány származású gyermekek nevelése, fejlesztése az óvodában

1.sz. melléklet a 32/1997. (XI.5.) MKM rendelethez.

Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvei

A kisebbségi óvodai nevelés hazánk egységes nevelési-oktatási rendszerének része, amely a 137/1996. (VII.28) Korm. rendelettel kiadott Óvodai nevelés országos alprogramjával összhangban valósítja meg sajátos célkitűzéseit és feladatát.

A Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvei (a továbbiakban: kisebbségi óvodai nevelés irányelve) meghatározza a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségi nevelést biztosító óvodákban folyó sajátos pedagógiai munka alapelveit.

A Kisebbségi óvodai nevelés irányelvei megfogalmazza a kisebbségi óvodai nevelés célját és feladatait.

Kifejezi az óvodai élet megszervezésének elveit, a kisebbségi óvodai nevelés formáira és a fejlődés jellemzőire óvodáskor végére.

Cél:

Az óvodai ellátást, nevelést igénybe vevő gyermekek (3-8 év) személyiségének kibontakoztatása, önmagukhoz (adottságaikhoz, képességeikhez) viszonyított differenciált fejlesztése, kisebbségi kultúrájának megismeretése.

Feladat:

- készségek, képességek komplex tevékenységeken keresztül való fejlesztése
- eredményes iskolakezdeményezésre való felkészítés
- beilleszkedés megkönnyítése környezetükből adódó hátrányaik csökkentése
- személyes tapasztalatainak gazdagítása
- saját szükségletek kifejezésének, képességének kialakítása
- magatartási szokások, viselkedési szabályok kialakítása, rögzítése
- társas kapcsolataik erősítése
- természeti, társadalmi környezet iránti fogékonyság kialakítása
- kezdeményezővé válásuk támogatása
- kommunikációs képességük fejlesztése
- differenciált fejlesztésük
- kisebbségi identitásuk erősítése
- viselkedéskultúrájuk alakítása
- feladatukat, feladatartás kialakítása, erősítése
- figyelemük, érteklődésük fenntartása
- szűkebb és tágabb környezetük megismerésének támogatása
- eredményes iskolakezdeményezéshez segítés

Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

A szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján sajátos nevelési igényű gyermekek nappali ellátása integrált formában, a nevelési tanácsadó szakemberei által:

- enyhe értelmi fogyatékos
- beszédfogyatékos
- a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő
- a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő.

Cél:

- a harmonikus, nyugodt, biztonságot adó környezetben való természetesség a gyerekek között személyiségük különbözősége
- a sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése, hogy javuljon életminőségük és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba
- az egyéni képességfejlesztés és differenciált bánásmód módszerével a nevelőmunkánk célkitűzéseinek megvalósítása

Feladat:

- az integráltan nevelhető gyermekek megismerése, gyermekközösségbe való illesztése
- szűrés, felmérés elvégzése, dokumentálása
- személyi, tárgyi feltételek biztosítása a sajátos nevelési igény szerint
- minél több segítség megadása gyermekek képességeinek fejlődéséhez, személyiségük kibontakozásához, ismereteik bővítéséhez

- befogadó csoportok kialakítása melyben a gyermek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást (megfélemlítés, megaláztatás, az emberi méltóság megsértése)
- A fejlesztés rövid távú céljai minden esetben a fejleszhetőséget tükröző gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslataira kell építeni
- szakmai dokumentáció folyamatos vezetése, értékelése
- szakmai együttműködés, kapcsolattartás kialakítása a gyermek fejlesztéséhez szükséges szakemberekkel, szakszolgálatokkal
- szülők tájékoztatása, együttműködés a fejlesztésben
- a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése

A fejlesztés legfontosabb területei:

- a kognitív funkciók fejlesztése
- alapmozgások kialakítása, a nagy mozgások koordinálásának javítása, az egyensúlyérzék fejlesztése
- minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése, a beszéd szervek ügyesítése, beszéd indítás, a beszédmegértés fejlesztése, az aktív és passzív szókincs bővítése, és a grammatikai rendszer kiépítése,
- manuális készség, finommotorika fejlesztése
- játéktevékenység alakítása, adekvát játékhasználat elsajátítása,
- szociális kompetenciák kialakítása, fejlesztése

A nevelési, tanulási folyamatban akadályozott gyermekek nevelése

Tanulási zavarának tekintjük azt a lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt, amely Neurológiai deficit, vagy funkciózavar társán jön létre, sajátos kognitív tünet együttesel (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia)

Cél:

- a tünetek észlelése, a funkciók fejlesztése
- viselkedési problémák minimalizálása
- nyugodt környezet biztosítása

Feladat:

- a tünetek észlelése estén az óvoda fogópédusa, pszichológusa segítségét kérjük
- a szülő bekegyezésével megfélelő szakember további vizsgálata
- ha a vizsgálatok igazolják a tanulási zavart, folyamatos konzultálás a fejlesztést végző szakemberrel
- nevelőmunkánkban kiemelten foglalkozunk az anyanyelvi, kommunikációs neveléssel, amelynek mindennapi gyakorlata során fejlesztjük a gyermekeket
- a mozgás és a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztéséhez biztosítjuk a csoporszobában és az udvaron a megfélelő időt és eszközt, feladatot
- amennyiben a szülő nem partner ebben a folyamatban, úgy megteszünk jelzéseinket a gyermekvédelmi hálózat, illetve az illetékes jegyzői hivatal felé

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek nevelése óvodánkban

Egyik leggyakoribb beilleszkedési és magatartászavar a hiperaktivitás. A magatartászavar meghatározása nehéz feladat, bár ők azok a gyerekek, akik mindig „kiütnak” a csoportból, akik állandó figyelmet igényelnek, az óvodapedagógus számára folyamatosan megoldandó problémahelyzetet teremtenek.

Feladat:

- gyermek környezetének megismerése
- a zavar észlelése estén az óvodapszichológus véleményét, segítségét kérjük
- probléma jelzése a szülőnek
- szükség esetén a gyermeket Nevelési Tanácsadóba irányítjuk
- folyamatosan kapcsolatot tartunk a fejlesztésben részt vevő szakemberekkel
- elvárásainkkal a gyermek fejlődésének üteméhez igazodunk és alkalmazkodunk, elfogadjuk az eltérő viselkedést
- az egyéni fejlődést nyomon követjük
- egyéni fejlesztési tervet készítünk
- differenciált, egyéni bánásmódot alkalmazunk
- a figyelmet és koncentrációt speciális feladatokkal fejlesztjük

II.

GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekeképünk

Olyan gyermekeket kívánunk nevelni, aki nyugodt, kiegyensúlyozott, pozitív énképpel rendelkezik, érdeklődő, nyitott az őt körülvevő világra, és ahhoz a későbbiek folyamán alkalmazkodik. Kötődik szívebb-tágabb környezetéhez, annak hagyományaihoz, együtt érzi, probléma érzékeny és kreatív, a hagyományok iránt fogékony.

Óvodaképünk

Egy olyan óvoda, ahová jó járni, mert befogadó, megfelelő személyi, tárgyi feltételek biztosítják a gyermek zavaralan fejlődését. Óvodánk nyitott, sokféle tevékenységgel és a szülőket is formáló rendezvényekkel szolgálhat mintául.

Egy olyan óvoda, ahol a gyermek, szülő, pedagógus egyaránt jól érzi magát.

Alapselvek

- Gyermeki jogok tiszteletben tartása
- a gyermeki kíváncsiság, mobilitás elve
- a szabad játék nevelő hatásának elve
- a különböző közösségekhez tartozás és egyenrangúság elve
- következetesség elve
- motiváció elve
- az önkéntelen tanulás elve
- tudatosan irányított figyelem elve
- a helyi specialitások elve
- integráció és koordináció elve
- differenciálás
- komplexitás elve

Cél:

- az óvodás gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, az életkori sajátosságokat figyelembe véve. /Ideértve a sajátos nevelési igényű, – halmozottan hátrányos helyzetű és etnikumhoz tartozó gyermekeket is/;
- a gyermeki személyiség kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, differenciált képességfejlesztés
- a sajátos nevelési igényű és etnikumi gyermekek integrált nevelése, fejlesztése;
- fogadják el társukat hovatartozás nélkül /tolerancia/.

Feladat:

- az óvoda hármaskörének biztosítása
- a gyermek személyiségének elfogadása, tisztelete, szeretete, megbecsülése,
- a fejlesztés alapja mindig a gyermek személyiségének alapos megismerése, az elért eredmények alapján pozitív megerősítéssel, fejlődésük segítése
- olyan kompetenciák fejlesztése, amelyek segítik a gyermeket az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez
- tehetséges gyermek kibontakoztatásának segítése pedagógiai eszközökkel
- differenciált fejlesztéssel, a beilleszkedési zavarokkal, szociális hátránnyal küzdők támogatása
- nevelés folyamán a gyermek önállóságára való építés
- önmegevalósításra, kreativitás kibontakozására, az egész személyiség komplex fejlődésére való lehetőség biztosítása
- annak segítése, hogy a gyermek magában és másokban is felismerje az emberi értékeket, de fogadja el korlátait és hiányosságait önbizalmának sérülése nélkül
- a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek önmegbecsülésének megőrzésének, erősítésének, támogatásának

III.

AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

1. Az egészséges életmód alakítása
2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása
3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

1. Az egészséges életmód alakítása

Cél:
Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Feladat:

- a gyermek igényeinek, családból hozott szokásainak megismerése
- ószinte, tapintatos viszony kialakítása a gyermekekkel
- az önálló testápolás igényének kialakítása
- a testápolási, mosdóbeli szokások bemutatása, gyakorlása, folyamatos biztositása
- műveletek technikájának elsajjítása (fésülködés, fogmosás, szappanozás, wc használat stb.)
- rendszeres testápolás, tisztasági igény kialakítása önmagukkal és környezetükkel szemben
- táplálkozás feltételeinek biztosítása evőeszközök helyes használatának kialakítása
- kulturált étkezéshez való szoktatás
- önálló étkezés, önkiszolgálás szokásainak kialakítása
- helyes ételrímus kialakítása, tudatos tervezése
- öltözködés sorrendjének és szokásainak kialakítása időjárásnak megfelelően
- nyugodt pihenés feltételeinek megteremtése (félhomály, csend, mese, dúdolás, alapos szellőztetés)
- a napi rendszeres mozgás, szabadban való tartózkodás igényének kielégítése
- a megteremtett gyermek elköltöztetése, ápolása
- fertőzések terjedésének megelőzése gyakori szellőztetéssel, fertőtlenítéssel
- különböző edzési lehetőségek biztosítása (légfürdőzés, víz, mozgáskoordináció)
- versenytársak, mozgásos játékok szervezése
- séták, kirándulások szervezése
- szakemberek bevonásával szervezett prevenció és korrekció fejlesztő tornák szervezése
- biztonságos környezet kialakítása (csoporszoba, udvar)
- megfelelő bútorok, eszközök biztosítása
- különböző programok szervezésével környezettudatos magatartás kialakítása
- környezetvédelmi-megővési szokások gyakoroltatása, tudatosítása (fák, virágok ültetése, ápolása, hulladékgyűjtés)

- kerti eszközök használatának megismerése (gereblye, seprű, locsolókanna, stb.)
- szűkebb és tágabb környezetünk értékeinek védelmére nevelés

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végéig

- A gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek a testápolási szokásoknak megfelelően.
- A tisztálkodási eszközöket rendeltetésszerűen használják, vigyáznak rájuk, a helyére teszik azokat. Zsebkendőjüket önállóan használják, tisztítsák, köhögésnél egyaránt.
- Igényeiknek megfelelő ételt fogyasztanak, önállóan töltenek folyadékot a kancsóból.
- Esztétikusan tartanak, ügyvelnek a higiénikus étkezésre.
- Készékszinten használják a kamalt, kést, villát.
- Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Helyesen használják az evőeszközöket.
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét.
- Teljesen önállóan, megfelelő sorrendben öltöznek és vetkőznek.
- Ruhájukat összehajtvá helyezik a polcukra, székre
- Cipőfűzőjüket megkötik, önállóan gombolnak.
- Ha fáznak, vagy melegük van, segítenek magukon.
- Testük arányosan fejlet, teherbíró.
- Mozgásuk összerendezett, harmónikus.
- Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika
- Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek.
- Környezetükben igyekeznek mindenütt a rendre, tisztaságra ügyelni.
- Az eszközökkel óvatosan bánnak, az ajtókat csendesen nyitják, csukják.
- Külső megjelenésükben tükröződjen a szépre, izlésességre való főrekvés.
- A környezetudatos magatartás vájék szokássá.

2. Az érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása

Cél:

Családias, szeretteli légkör kialakításával a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, értékek közvetítése, értékrend kialakítása.

Feladat:

- otthonos, családias légkör megteremtése
- esztétikus környezet kialakítása
- esztétikai érzelmek alakítása, izlésformálás
- gyermek és felnőtt közötti érzelmi kapcsolat kialakítása
- a csoport hagyományainak, szokásainak- jelképrendszerének kialakítása

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- Ragaszkodjanak óvodájukhoz, társaikhoz, és a felnőttekhez, melyet érzelmekben, szavakban, és tettekben juttatnak kifejezésre.
- A gyermekek igényévé válik a helyes viselkedés, a szokások szabályainak betartása.
- A szabályok be nem tartása esetén egymást figyelmeztetik.
- A közös tevékenységekben aktívan részt vesznek.
- Képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival szemben.
- Gyelmeztetés nélkül segítenek egymásnak.
- Konfliktushelyzetekben képesek társaikkal egyeztetni.
- Érdeklődnek egymás, a felnőttek, az óvodába érkező vendégek iránt, szeretettel üdvözlik őket.
- A tevékenységet türelmesen befejezik, képesek nyugodtan ülni, késleltetni szükségletüket, figyelmesen meghallgatják egymás és a felnőttek közléseit.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival.
- Saját tetteiket értékeli, konfliktus esetén képesek egymással egyeztetni
- Kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket, érvényre juttatják kezdeményező képességüket.
- Együtt éreznek társaikkal, érdeklődnek egymás iránt.
- Biznak önmagukban és társaikban.
- Egy-egy társuk iránt barátságot mutatnak.
- Felfogják az alapvető metakommunikatív jelzéseket (elismerés, öröm, biztatás, szomorúság).
- A megkezdett munkát felszólítás nélkül befejezik.
- Felelősséget éreznek a vállalt feladatért.
- Önálló véleményalkotásra is vállalkoznak. Válaszának és döntének ismert helyzetekben.
- Természetes szükségletté válik a közös tevékenység, a hagyományok tisztelete.
- Az ünnepek, és hétköznapiok értelme tudatosul a gyermekben.
- Szociálisan éretté válnak az iskolai élet megkezdésére.

3. Az anyanyelvi-, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Cél:

Az anyanyelvi fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása- beszélő környezettel, helyes minta és szabálykövetéssel. Az anyanyelvi ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.

Feladat:

- a természetes beszéd igényének kialakítása
- a családok anyanyelvi kultúráltságának megismerése
- anyanyelvi élmények biztosítása (mondókákon, verseken, énekeken, meséken, hagyományápoló tevékenységeken keresztül)
- aktív szókincs bővítése

- a csoporthoz tartozás, a gyermekek közötti összetartozás érzésének erősítése
- befogadás, beszkoktatás elősegítése a gyermek és szülő igényeit figyelembe véve
- együttes élmények, közös tevékenységek szervezésével a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttértés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, öntévelyem, kitartás, feladatirányú, szabálytudat) fejlesztése
- közösségi élet szokásainak együttműködés szabályainak kialakítása
- barátságok kialakításának segítése
- a másság elfogadására nevelés
- személyes érintkezés, kommunikáció, metakommunikáció fejlesztése
- hatékony társ kapcsolatok kialakítása (önérnyvesítés, önértékelés)
- óvónő-gyermek ösztinte, bensőséges kapcsolatainak erősítése
- meghiit beszélgetése kialakítása a gyermekekkel
- egymás kölcsönös tiszteletre, szeretetre, megbecsülésére nevelés
- kapcsolatteremtő képességek erősítése (beszélőtárs megbecsülése, értékelése, kölcsönös engedmény keresése)
- viselkedési és udvariassági formák bemutatása, gyakorlása
- értékrend közvetítése szóban, cselekedetben (mit miért tart helyesnek, mit miért utasít el, mi áll távol tőle)
- a gyermek-dajka kapcsolatának erősítése
- szeretetteljes, gondoskodó érzelmi kapcsolat kialakítására törekedjen a gyermekekkel
- kapcsolódjon be a mondókázásba, az ölbeli játékokba
- a dajka feladata a kialakított és meghatározott napirend szerint a gyermekek, gondozási tevékenységek segítése
- a gyermeket életkorának, fejlettségének megfelelően segítse a közösségi magatartás szokásainak elsajátításában
- türelmes, kedves hangnemen segítse a nevelőmunkát, a gyermekek fejlődését
- óvónő-dajka kapcsolatában kooperatív együttműködés kialakítása
- segítse a gyermekek szokásrendjének megalapozását
- értékek, értékrend közös megalapozása
- a népi hagyományok, jeles napok és a népművészet által nyújtott élmények biztosítása, érzelmviláguk gazdagítása
- a szülő –óvodapedagógus kapcsolatában a közös együttműködés megalapozása
- kölcsönös bizalom kialakítása
- a család szokásainak, értékrendjének megismerése (családlátogatás, közös kirándulás, nyílt napok, közös munkadéliutánok, ünnepre való készülődés stb.)
- nevelési helyzetek, problémák megoldásának segítése szakirodalommal, tanácsadással esetleg, szakemberek segítségével
- a családi házzal való kapcsolat erősítése (ünnepek, szülők véleményének kérése, események, rendezvények)
- szülő-dajka kapcsolatában megfelelő kommunikáció kialakítása
- türellem, kedvesség, segítőkészség kölcsönös kialakítása
- a gyermek gondozásával kapcsolatos tájékoztatás

IV.

AZ ÓVODAI ÉLELET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDA GÓGUS FELADATAI

Játék

Cél:

A gyermek szabad játékanak hosszantartó és zavartalan biztosítása. A tapasztalatok többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyait és ötletét kibontakoztassuk annak érdekében, hogy sokrétű, tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységé válják játékaik.

Feladat:

- a játékhoz szükséges feltételek megteremtése
- élményszerzési lehetőségek biztosítása
- a játéktevékenységen keresztül a külvilág elemeinek megismerése
- a játék formáinak és tartalmának gazdagítása
- kreatív együttműködés fejlesztése (elgondolások megbeszélése, társ nézőpontja iránti nyitottság)
- viselkedési szabályok, helyes magatartás gyakorlása a játékban
- a gyermekek közötti társas kapcsolatok fejlesztése
- erőfeszítés, ügyességet igénylő játékok szervezése
- a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulásának segítése, aktív jelenléttel
- önmegvalósítás lehetőségeinek biztosítása
- pozitív érzelmek kialakulásának segítése
- gyakorló játékok biztosítása, ezáltal részkapességek fejlesztése (szem-kéz koordináció, kezesesség kialakulása)
- gazdag lehetőség biztosítása a szerepjátáshoz, sikerélményhez juttatás
- barkácsolási lehetőségek biztosítása
- közösségi, társas kapcsolatok alakítása a báb segítségével
- a babozás feltételeinek megteremtése
- változatos anyagok, eszközök biztosítása az építő- és konstruáló játékokhoz
- finommotorika fejlesztése (lego, pótyi, gyöngyfüzés)
- egyszerű szabályjátékok, játékszabályok megismerése, elfogadása, követése
- kreativitás fejlesztése (társasjáték, készítés)
- értelmi képességeket fejlesztő játékok gyakorlása
- játékhelyzetek teremtése szimulációs játékra
- figyelem, önfegyelem növelése
- tudatos jelenlét, indirekt irányítás
- a szabad játék túlsúlyának hangsúlyozása

- kommunikációs kedv fenntartása, fokozása
- egymás meghallgatása, értő figyelem kialakítása
- az anyanyelv jelrendszerének elsajátítása
- nyugodt, természetes helyzet megteremtése a beszéltételekhez, beszédértés alakulásának segítése (rövid, érthető, pontos megfogalmazás)
- sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása, szóbeli kifejezésre ösztönzés
- a spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése, élethelyzetekben való gyakorlása (pl. szimulációs játékok, „mintha” játékok, mozgásos társasjátékok, népi dramatikus játékok)
- értelmi képességek, érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzület, gondolkodás) és kreativitás fejlesztése
- differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés
- beszédfigyelem, önuralom fejlesztése (beszélgetés, beszélni hagyás)
- a gyermek beszédértési és beszédtechnikai szintjének figyelemmel kísérése, fejlesztése
- gátlások oldásának segítése a báb varázslatos erejével
- a könyvek szerzetére, óvására nevelés
- a mesékönny, leporcelló nézetét igényének felkeltése esztétikus, igényes tartalmú képekönnyek, saját mesékönnyek, mesekuckó segítségével

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végetre

- A gyermekek érthetően, egyszerű vagy összetett mondatokban elmondják kívánságaikat, gondolataikat
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelik a szándékos bevésés és felidézés.
- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik (különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek.
- Megnö a megőrzés időtartama: a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Megjelik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megőrzése és átvitele.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Minden szófaját használ: mondat szerkezeteket, mondatfajákat alkot, tisztán ejti a magán és mássalhangzókat.
- Helyesen használják a nyelvtani kifejezőmódokat
- Figyelemük, koncentrálo képességük fejlődik, gondolkodásuk fogalmi szintre tevődik.
- Érdeklődnek, másokat is képesek meghallgatni.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről: tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását felismeri.
- Szívesen beszélgetnek társaikkal és a felnőttekkel egyaránt
- Próbálják kifejezni a látott, meg tapasztalt változásokat szóban, rajzban egyaránt.
- A természethez, a szűkebb-tágabb környezethez és a jeles napok tevékenységeihez fűződő kifejezések átkerülnek a gyermekek mindennapi szóhasználatába.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végeére

- Megértik és elfogadják játszótársaik elgondolásait, saját maguk is képesek továbbgondolni és továbbfejlesztési ötleteikkel a játékot
- Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz.
- Vállalják a szerepeket kevésbé érdekes, kedvezőtlenebb szerepeket is.
- Tudnak vezetni és játszótársaikhoz alkalmazkodni.
- Képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, amelyekben tapasztalataik, érdeklődésük alapján ábrázolják a felnőttek tevékenységét és különféle kapcsolatát.
- A játszó csoportok tagjai között tartós és szoros kapcsolat alakul ki.
- A létrehozott eszközöket minden esetben használják fel a játékban, dramatizálásban.
- A konstruálás fejlettebb fókán a gyerekek mind igényesebbekké válnak alkotásaikkal szemben.
- Alkotásaikat önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre.
- Képesek a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására.
- Képesek érzelmileg ráhangolódni a környezetükben élő felnőttek viselkedésére.
- Tanulják és gyakorolják a viszonyukat.
- Képesek bonyolultabb szabályjátékok megtanulására és gyakorlására.
- Figyelmeztetik egymást a szabályok betartására.

Vers, mese

Cél:

A magyar nyelv szépségének, kifejező erejének megismerése változatos irodalmi élményekben keresztül kialakítva a könyv megszerettségét. A vers és a mese az közegén át emberi kapcsolatok mélyítése a világ megismerésének segítése.

Feladat:

- pozitív személyiségjegyek, szemléletmód, világkép kialakítása
- ismétlődő szokásokkal hangulatteremtés (gyertyagyújtás, fúruvaszó, énekszó)
- érdeklődés felkeltése
- a vers, mese élményszerű előadása, élvezetessé tétele
- ismétlések gyakorlása
- beszédkedv felkeltése és megőrzése
- könyv iránti szeretet kibontakoztatása
- a könyvvel való helyes bánásmód elsajátítása
- érzelmi biztonság megteremtése
- a gyermek saját vers és mese előmondására való buzdítása, lehetőség biztosítása az önkifejezésre
- a gyermeki szorongás feltérképezése, feloldása és megoldás kínálása a mesék által
- olyan mesék, történeteket választása, amelyeknek témája a gyermekekről, közvetlen környezetéről, az állatvilágról szólhat, amelyeket az egyenes vonalú cselekmény az érthető, világos meseszöveg, az érdeklődést ébren tartó szavak, fordulatok, ritmikus ismétlések jellemeznek

- állatmesék, csali-és tréfiás mesék, cselekményesebb, terjedelmesebb tündérmesék változtatása, megismertetése
- többségében mondóka, szerepátadó, fogzó-gyarapódó gyermekjátékok mondogatása
- a művészeti, irodalmi eseményeket hordozó, a valóság esztétikai értékeinek befogadására nevelés
- mutassunk be legismertebb költőink gyermeki szemléletéhez igazodó játékos, ritmikus, zenei hatású verseit
- mai magyar írók művészeinek bemutatása
- más népek, kultúrák megismertetése a mesékben keresztül
- Nem hiányozhatnak a mai magyar írók művészi (Móra Ferenc, Móricz Zsigmond)
- Tervezzünk klasszikusaink, József Attila, Szabó Lőrinc gyermekverseiből.
- Cigány mesék, versek megismertetése életkoruknak megfelelően.
- Ismerkedés cigány szavakkal.
- minél több magyar népmese megismertetése a gyerekekkel
- mesék, versek kiválasztása évszakokhoz, ünnepekhez, néphagyományokhoz is kapcsolódjon
- a mesék megjelentetésére, rögtönzésre való biztatás

Fejlesztés várható eredményei óvodáskor végeére:

- Kapcsolódjanak be a mondókák, versek mondogatásába.
- Az óvótót utánzva ritmikus, mozgásokkal kísérjék a verseket.
- Maguk is énekelgessenek, halandzsázzanak.
- Várlják kérik a mesemondást, maguk is segítenek a mesemondás, hallgatás feltételeinek kialakításában.
- Megszámlálhatnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik.
- Figyelmesen, szívesen hallgassák a rövid meséket, örüljenek azok gyakori ismétlésének.
- Kérjék a meséket, a mesehőssel vagy ellenfeleivel kapcsolatos érzelmeiket játékokban, rajzban, esetleg szavakban is nyilvánítsák ki.
- Lapozgassák a képekonyveket, kezdeményezzenek beszélgetést az ismert képekről.
- Szívesen mondjanak spontán módon is mondókákat, verseket, meséket a hozzájuk tartozó játékok szövegeit és ismerjék mozgásait.
- Tudják a megismert szavak jelentését, megfélelően használják azokat.
- Nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően fűzzék mondataikat.
- Szívesen, örömmel hallgassanak mesét.
- A folytatásos mesék, versek mesék, meseregények szálait össze tudják köni.
- Tudjanak könyvben kép alapján tájékozódni, vigyázzanak a könyv állagára.
- Az olvasást utánozzák, meséljenek a képekről
- Vegyenek részt dramatikus és míméletűs játékokban, közös műsort készítsékben.
- Kapcsoljanak ismert irodalmi szöveget adott ünnepi alkalmakhoz.
- Legyenek képesek koruknak megfelelően, színházi előadások cselekményének követésére, a mesék (dramatizálás, mese-posztó, bábozás), többféle megjelentetésére.

Ének-zene, énekes játék

Cél:

Az élményt nyújtó közös éneklés öröme, a dallam, a ritmus, a mozgás szépségének felfedezése, zenei izlés és esztétikai fogékonyság formálása.

Feladat:

- A zenei anyanyelv megalapozása
- A zenei hallgatás, ritmusérzék, zenei emlékezet, játékos zenei alkotókedv fejlesztése.
- Ölbeli játékok megismerése, gyakorlása (hümmögések, höcögések, cirógatók, lovagoltatók)
- A gyermek biztonságérzetének megalapozása
- A néphagyomány és a művészeti értékű gyermekdalok megismertetése, megszerettetése.
- Közösségi élmények nyújtása énekes játékokon keresztül.
- Mozgás és testtartás dalhelyzetekhez való igazításának megalapozása.
- Az esztétikus összehangolt mozgás fejlesztése.
- Az éneklés, zenélés tevékenységeinek megszerettetése.
- A gyermekek zenei élményéhez való juttatása
- Ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése, a hagyományok ápolására való törekvés.
- A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése, a tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztő hatások megszervezése.
- Különböző mozgás, térformák megismerése, alkalmazása (kapuzós, hidas, párválasztó, csigavonal stb.)
- Zenei készségek fejlesztése
- Zenei formaelemek elvételének követése (egyenletes lüktetés, kettős lüktetés stb.)
- A fokozatosság elvének követése a zenei anyag feldolgozásában.
- A gyermekek egyéni adottságainak megfelelő fejlesztése.
- a tiszta, szép énekhanggal a gyermek tanulási vágyának felkeltése
- Más népek, kultúrák daljaival, népdalaival való ismerkedés
- A cigány kultúra zenei szokásainak, hangszerének megismertetése
- Rögtönzött hangszerek készítése.

A felkészítés várható eredményei óvodáskor végére:

- Önként vegyennek részt a közös játékban, közös éneklésben.
- Éneklés és játék közben alakuljon ki a csoport egyöntetű tempója, játékos mozdulataikat megközelítőleg egyszerre és ritmikusan végezzék.
- Különböztessek meg a magasabb-mélyebb hangokat, és kézzel tudják jelezni, amit hallottak. (felemelt illetve leeresztett kéz)
- Legyenek képesek néhány percig az óvónó énekes vagy hangszeres előadására figyelni.

- Utánozzák szívesen az óvónó által bemutatott egyszerű mozgásokat, tánc lépéseket.
- Legyenek képesek a mondókat, játékdalokat az óvónó kezdése után csoportosan, önállóan énekelni
- A tisztaság a dallamon és a szövegmondaton egyformán megfigyelhető legyen.
- Az egyenletes lüktetést, a dal-, illetve mondóka ritmusát egyenlően is hangoztassák
- Ismerjék fel a tanult dalokat dűdőlásról vagy hangszerjátékról a dalra jellemző rövidebb rész alapján is.
- Szépen, harmonikusan járjanak, mozogjanak együtt, a játékhoz tartozó e mozgásokat, táncos mozdulatokat a zene lüktetésének megfelelően, egyöntetűen, folyamatosan, esztétikusan végezzék.
- Különböző játékhelyzetekben alkalmazzák a kiolvasót.
- Használják népi ritmuseszközt, s ezeket a lehetőségekhez képest maguk készítsék el.
- Alakítsanak zenekart.
- Néplünk hagyományait ismerjék meg és őrizzék azokat.

Rajzolás, mintázás, kézimunka

Cél:

Az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. Maga a tevékenység legyen örömmel.

Feladatok:

- a „látás” tudatosítása, s ezzel egyidejűleg a képi ábrázolás
- a vizuális közlés módszereinek megismertetése
- fantáziavilág gazdagítása
- a gyermekek tér, forma és színképleteinek az alakítása
- esztétikai igényesség alakítása
- lehetőség biztosítása az alkotásra, önkifejezésre
- tárgy felszerelések, eszközök hozzáférhetőségének biztosítása
- a képi gondolkodás fejlesztése, az esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása
- az iráshoz szükséges mozgáskoordináció kialakítása (finommotorika)
- a vizuális jelrendszer megismertetése (pont, vonal, folt, szín, formák)
- az érzelmek és az élmények kifejezéséhez használt vizuális formanyelv elsajátítása
- a kíváncsiság felkeltése a gyermekekben az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenységre (agyag, liszt, sógyurma, papír, fonalak, festékek, zsírkréta, kavicsok, kagylók, stb.)
- élmények biztosítása, fantáziájuk és megfigyeléseik képi és téri megjelenítésének sokféle lehetőségéhez
- juttassuk a gyermeket az alkotás öröméhez

Mozgás

Cél:

Az egészség megőrzése, megóvása, a harmonikus, összerendezett mozgás kialakulása. A mozgás és az egészséges életmód megszerettetése.

A mozgás, kedvezően befolyásolja a gyermek anyagcseréjét, fokozza teljesítmőképességét. A mozgáskultúra fejlesztése során ismerkedjenek meg a gyermekek vezényszavakkal, a tesztelés nyelvezetével, ezáltal gazdagodik, bővíti szókincsük.

Feladatok:

- térbeli, időbeli tájékozódó-képesség fejlesztése
- egészséges életmódot erősítő tevékenységek szervezése az egyéni szükségleteket és lehetőségeket figyelembe véve
- lehetőségek biztosítása minden gyermek számára, mindennapos tesztelés, játékos mozgások
- a tornateremben végzett mozgás előkészítése (szellőztetés, portalanítás netves ruhával, eszközök előkészítése- dajka segítségével)
- tájékozódás, alkalmazkodó képesség fejlesztése
- szem, kéz, láb koordinációjának fejlesztése
- állóképesség növelése (futás, ugrás gyakorlatok)
- dobásgyakorlatok (egykezes felső, babzsákkal hajítanak távolba, célibabóbas stb) megismertetése
- talajtorna elemeinek megismerése, gyakorlása (gumlóátfordulás, egyensúlyérzék fejlesztése stb.)
- a gyermek természetes mozgásának (nagymozgások, egyensúly, szem-kéz, szem-láb koordináció, finommotorika) fejlesztése
- egészséges versenyszellem alakítása, szokásbővítés
- a testrészek megismerése, tesztelése, tesztelése, ismerkedjenek meg a gimnasztikával, néhány talajtorna elemmel, tesztelési játékokkal, különböző tornaszerek segítségével végezzenek gyakorlatokat,
- udvari sporteszközök használata, szabályainak megismertetése – balesetvédelem, tehetségek kibontakoztatása
- tanuljanak meg vigyázni saját és mások testi épségére,
- sportesemények, rendezvények szervezése
- prevenció, tanácsjuttató tornák szervezése szakemberek bevonásával
- a sajátos nevelési igényű gyermekek többletmozgás igényének kielégítése, változatos lehetőségek és segédeszközök biztosításával – hiperaktív gyermekek.

- eszközhasználat, technikák megismertetése (rajzolás, festés, papír-ragasztás, mintázás, papír-hajtogatás, stb.)
- a gyermekek a hagyományos óvodai ábrázolás mellett ismerik meg a régi gyermekkor játékkészítő és népi kismestereségeket, őrzi technikáit és eszközeit. szöveg (szöveket), fonás, csulhétaba-készítés, agyagozás, batikolás, stb.
- a miniatúrákkal, az esztétikus tárgyi környezettel való megismertetés
- A feladatok megvalósításában a dajka néni is aktív szerepet vállal. Segít az eszközök előkészítésében, a munka folyamán az óvónő irányításával esetleg segítséget nyújt a gyermekeknek, az eszközök rendbetételénél a gyermekeket is bevonhatja a munkafolyamatba (pl. ecsetek kihordása, elmosása stb.).

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére:

- igazodni képesek az elemi térszinyonok között, ezeket téralkító játékaik alkalmával is használják
- képesek jeleníteni meg a személyek, tárgyak ábrázolása
- tudjanak megkülönböztetni látszó- tapintási- mozgási érzékelteket (sima, érdes, felületek fényessége, lapos, gömbölyű, szögletes, stb.)
- tudjanak körvonallal alakzatokat rajzolni, képezzenek színfoltokat ujjukkal, ecsettel
- alakítsanak térbeli formákat agyagból, gyurmából, megfigyelés után
- növekvő biztonsággal használják az általuk ismert nagyobb kiterjedésű teret is
- fejlődjön az a képességük, hogy a terejt játékaik céljainak megfelelően átalakítsák
- rajzaikban, festésükben jelenjen meg a térbeliség jelzésének szándéka (közös alapra rendezés, a föld és háttér jelölése, lent, fent, stb.)
- legyenek képesek személyeket, egyszerű eseményeket, általuk jól ismert tárgyakat jellemző jegeikkel felismerhetően megjeleníteni
- jelenjen meg a tagoltság, a fő részformák jellegzetességeinek jelzése, esetleg egyszerű mozgások
- igényeljék a díszítést, az egyszerű formai színritmusokat, a díszítés többféle technikáját szívesen alkalmazzák és biztonsággal használják a különböző ábrázolási eszközöket
- a megismert technikai eljárásokat tudják alkalmazni, helyesen használják a ceruzát közös és egyéni alkotások készítése közben legyenek képesek egymásra tekintettel lenni, mutassanak hajlandóságot az együttműködésre
- érzéseiket, érzelmeiket kifejezik az alkotás által
- felfedezik egymás alkotásaiban a szépet
- tudjanak emlékezet alapján képeket alkotni
- nevezzék meg a színeket, azok sötét és világos árnyalatait
- díszítsenek tárgyakat saját elképzeléseik alapján
- tudjanak véleményyt mondani saját és társaik munkájáról

- környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek szervezése, környezettudatos magatartás kialakítása
- évszakok változásainak megfigyeltetése (gyűjtögetés, séták kirándulások szervezése)
- séták alkalmával a közlekedés szabályainak megismerése, gyakorlása
- szimulációs játékok, szerephelyzetek teremtése egy-egy témakör kapcsán (család, munkahely, napszakok)
- a jeles napokhoz kapcsolódó szokások megismertetése, évszakok váltakozásai, jeles napokhoz kapcsolódó szokások megismertetés (Mátyás nap, Borbála nap, stb.)
- évszakok változásából fakadó környezetet alakító munkálatok szervezése (ültetés, palántázás, szüretelés termések, növények betakarítása stb.)
- állatok gondoskodására, védelmére nevelés
- számfogalom alapozása

A felkészítés várható eredményei óvodáskor végére

- A gyermekek tudják személyi adataikat (lakcím, név, szülők neve, foglalkozásuk, testvérek neve)
- ismerik az óvoda tágabb környezetét, felsorolják a közelében található boltokat, intézményeket, egyéb jellegzetességeket.
- Megfigyelik folyamatosan az évszakok változásait, színeik árváltozását.
- Ismerik a föld, víz és levegő éltető szerepét.
- Ismerik a napszakok változását, a hét napjait, a hónapok nevét.
- Ismeretük gyarapításában szerepeljen a szárazföldi, légi és vízi közlekedési eszközök is.
- Tegyenek látogatást a környezetükben élő háziállatok élőhelyére, figyeljék meg azok életmódját.
- Óvodai életük alatt - legalább egy alkalommal - tegyenek látogatást a Vadas-parkba, ahol megismerhetik az ott élő vadállatokat, külső jegyeit.
- Környezetük tárgyait tudják összehasonlítani mennyiség, nagyság, forma és szín szerint, legalább 10-ig tudják megszámlálni azokat.
- Tudják megkülönböztetni az irányokat, jobb-bal, és értik a névutókat: alá, fölé, mellé, elé, közé, stb.
- Gyakorolják a térben és síkban történő tájékozódást.
- Tevékenységekben jelenjen meg a halmazképzés, párosítás, összehasonlítás, sorba rendezés.
- A geometria világából szerezenek tapasztalatokat síkbeli, térbeli alakzatokon.
- Ismerjék fel és tudjanak előállítani szimmetrikus alakzatokat.
- Rajzoljanak alakzatokat, s tudják megnevezni azokat tulajdonságok szerint: kör, négyzet, háromszög.
- Érzelmi kötődésük által eljuttatják a környezetük megbecsüléséhez, védelméhez.
- Sokrétű tevékenységük által megtapasztalják munkájuk eredményét, környezetükre való hatásait (madáretető készítés, kertészkedés, stb.)
- A gyermekekben kialakul az a felismerés, hogy környezetüket és a benne élő növényeket, állatokat védeni kell, kialakul a környezettudatos magatartás.

A felkészítés várható eredményei óvodáskor végére.

- Növekszik teljesítményességük, mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmussá válik.
- Tudnak megadott jelle irányt változtatni, személyeket és tárgyakat kikerülni és megkerülni.
- Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak.
- Fejlődik tér és idő tájékozódóképességük.
- Megszeretik és igénylik a mozgást.
- Tudják a távolgrás technikájának alapelemeit alkalmazni.
- Helyesen alkalmazzák a labdakezelés technikáját.
- Tudnak labdát dobni, megfogni, gurítani, célozni, vezetni.
- Képesek sor és köralkatásra.
- Egyéni-, csoportos-, sor- és váltóversenyt játszanak az óvónó segítségével és a szabályok pontos betartásával.
- Mozgáspaszálataik egyensúlyozásban és ugrásban növekednek.
- ugorjanak át kisebb akadályokat
- Megértik az egyszerű vezényszavakat, tudják azok jelentését.

A külső világ tevékeny megismerése

Cél:

Pozitív érzelmi viszony kialakítása a természethez, az emberi alkotáshoz, annak védelméhez, az értékek megőrzéséhez. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Feladat:

- sokféle tevékenység, lehetőség biztosítása a tapasztalatszerzésre
- a gyermek életkorának megfelelő biztos eligazodás, tájékozódás segítése
- tapasztalatok szerzése a közvetlen és a tágabb természeti- emberi- társadalmi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól
- elegendő alkalom, idő, hely, eszköz biztosítása a spontán és szervezett ismeretszerzésre, a biztonságos éltvitel szokásainak alakítására
- pozitív érzelmi viszony kialakítása a természeti-, emberi-, tárgyi környezethez
- összefüggések megállatása.
- a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, szokások és a tárgyi kultúra értékeinek bemutatása, ennek szeretetére, védelmére nevelése.
- matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése, tevékenységekben való alkalmazása

Munka jellegű tevékenységek

Cél:

A gyermek, munka jellegű tevékenysége legyen - önként - azaz örömmel és szívesen - végzett aktív tevékenység. - a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és készségek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége.

Feladat:

- munka jellegű játékos tevékenységek biztosítása (önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak, dajkának, naposi munka, környezet, növénygondozás)
- cselekvő tapasztalás biztosítása
- az önálló munkavégzés lehetőségeinek megteremtése
- a munka állandóságának és folyamatosságának biztosítása
- közösségi kapcsolatok kialakításának, erősítésének segítése (naposi munka)
- kötelesejtejeljesítés alakítása, mások elismerésére nevelés
- a gyermek saját magához mérten való fejlesztő értékelése
- önértékelés alakulásának ösztönzése
- egyéni sajátosságok figyelembevétele (Képességeknek megfelelő munkafeladat)
- segítségnyújtás az önálló munkavégzés begyakorlásához
- a munkafázisok sorrendiségének, biztonságos használatának megismerterése (az óvónő és dajka a minta)
- a munka szükségességének megértése (együtt való munkálkodás felnőtt-gyerekek)
- a szabályszerűen ismétlődő mindennapi munka gyakorlása, rögzítése (játékelrakás, önkiszolgálás, csoportszoba rendezése, ültető és mosdó rendjének megőrzése)
- az egyéni megbízások lehetőségeinek megtervezése
- dícséret, elismerés alkalmazása

A felkészítés várható eredménye óvodáskor végére:

- A naposok önállóan végzik a terítést, és esztétikusan elrendezik az asztalt.
- Az önkiszolgálást önállóan végzik.
- Részt vesznek a csoportszoba díszítésében, rendezésében, ötleteket adnak az óvónőnek és dajka néniük.
- Vigyáznak a terem rendjére, felszólítás nélkül a helyére teszik, a kint felejtett eszközöket.
- Részt vesznek a játékszerek tisztításában, babaruhák mosásában.
- Biztonságosan használják a különböző munkaeszközöket (gyermek gereblye, locsoló, ásó stb.)
- Ünnepekre ajándékokat készítenek.
- Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.
- Folyamatosan részt vesznek a növények gondozásában, az élősarok rendezésében.
- Megállapítják a z elvégzendő műveletek sorrendjét, indokolják egy-egy feladat elvégzésének szükségességét vagy feleslegességét.
- Egyrészt munkáját elismerik, megbecsülik.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél:

A teljes személyiség fejlődésének, fejlesztésének támogatása a tanulási folyamatok által. Először is a cél határozza meg az ismeretátadás-átvételt, erre épül a megismerés, ismeretszerzés tervezése, azaz a tapasztalatszerzés módja, helye, lehetőségei (bemeneti tényezők - pedagógiai hozzáadott érték - kimeneti tényezők - sikeres iskolakezdés). Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Közvetett segítség az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez. A fejlettség szerinti iskolakezdés.

Feladat:

- a tanulást támogató, környezet megteremtése
- a gyermek előzetes tapasztalataira, spontán szerzett ismereteire való építés
- a gyermek kíváncsiságának érdeklődésének kielégítése.
- a tapasztalatszerzés, a gondolkodás örömeinek átérztetése
- az alkotás, az emberi és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése.
- a helyes világlép kialakítása, ezáltal rendeződnek a gyermek tapasztalatai.
- problémahelyzetek megoldása ösztönzés
- a beszédészlelés, és beszédértés, szóbeli kifejezés fejlesztése által az értelmi képességek fejlesztése
- tüdő és konfliktus megoldó képességek fejlesztése.
- esztétikus, érthető kifejezőkészség fejlesztése.
- az érdeklődés felkeltése a tudásvágy után
- a szellemi aktivitásra ösztönző probléma szituációk megteremtése
- problémahelyzetek megoldására ösztönzés
- az önállóság erősítése.
- az egyéni fejlődés lehetőségeinek megteremtése
- az egyéni fejlettségeinek megfelelő differenciálás
- a játékoság érvényesítésével a kitartás erősítése
- a feladatokat kialakítása, a szándékos figyelem fejlesztése
- az együttléti működés, a viselkedési szokások helyes irányba való terelésének segítése
- a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.
- a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kapjon a felfedezés
- legyenek képesek gondolataikat érthetően szavakba, mondatokba foglalni
- önálló megfigyelésekre lehetőség biztosítása, a jelenségek közötti összefüggések megállapítása
- az utazások, minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedés tanulása (szokások alakítása)
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a cselekvéses tanulás, a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati probléma és feladatmegoldás az óvónő által kezdeményezett tevékenységi formákban megvalósuló tanulás
- az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakoztatását

V.

AZ ÓVODAI ÉLETTÉTEL MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógusok szakértelme, felkészültsége modelit, mintát jelent a gyermekek számára, személyiségük az elfogadó és segítő, támogató attitűdön alapszik.

Az óvodapedagógus tevékenysége és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája biztosítja az óvodai nevelés eredményességének. Feladatunk az etikai kisebbséghez tartozó gyermekek és a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének megvalósítása.

A törvény és a fenntartó által meghatározott létszámmal működünk:

- 1 fő óvodavezető
- 4 fő tagóvoda vezető egyben óvodapedagógus
- 26 fő óvodapedagógus
- 2 fő ügyviteli dolgozó
- 4 fő konyhai alkalmazott
- 3 fő fűtő-karbantartó
- 15 fő dajka

A dolgozói állomány létszáma és a fenntartói döntések függvényében változhat.

Az óvodapedagógusok főiskolai végzettséggel, ebből 18 fő szakvizsgával is, a dajkák szakképzettséggel rendelkeznek.

Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkeznek a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvodák épületei, udvarai, berendezései oly módon alakultak ki, hogy a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálják, testmértéknek megfelelőek, biztonságosak.

Az óvodák csoportjaiban a gyermekek által használt tárgyi felszereléseket hozzáférhető módon helyeztük el (bábok, játékeszközök, rajzeszközök stb.)

Az óvodák udvarán esztétikus fajtékok biztosítják a gyermekek számára mozgásgényük kielégítését.

Kötelező eszköz és felszerelésjegyzék a mellékletben található.

A felkészítés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek szándékos figyelme kialakul.
- Képesek gondolatokat érthetően szavakba, mondatokba foglalni.
- Önálló megfigyeléseket végeznek megadott szempontok szerint, felismerik a jelenségek közötti összefüggéseket.
- Problémamegoldó gondolkodásra képesek.
- Kialakul bennük az az igény, hogy a kapott feladatokat sikerrel megoldják.
- Megkezdődik az önellenőrzés képességének alakulása.
- Tapasztalataikat, egyéni élményeiket elmondják.
- Felfedezik az emberi és tárgyi környezetük szépségét.
- Kialakulóban van a türe és konfliktus megoldó képességük.
- Egy-egy probléma megoldását önállóan végzik.
- Egyéni fejlettségüknek megfelelően fejlődnek képességeik.
- Kiatartásra képesek.
- Kialakul feladat tudatuk, feladat tartásuk.
- Vágyanak az iskolai közösségbe.

Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetiend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van helyi szokásainkra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus, a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatát a gyermekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző dajka nénnel.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

NAPIREND

Minden csoportban az óvónő dolgozza ki a gyermekek számára leginkább ideális napirendet és hetiendet.

A napirend a rugalmas változással valószínűleg ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenységekre. A modellként vázolt példa, korcsoportonként, az egyes évszakok által meghatározott feltételek szerint módosítható.

IDŐTARTAM	TEVÉKENYSÉGEK
5. 30 – 11. 45	Játék a csoportszobában, szabadban. Ezen belül mindennapos testnevelés, egészségügyi szokások gyakorlása. Tanulási lehetőségek, tevékenységek biztosítása. Séták, kirándulások szervezése.
11. 45 – 15. 00	Ebéd, egészségügyi szokások gyakorlása. Pihenés, alvás mesével, alattással.
15. 00 – 17. 30	Uzsonna, egészségügyi szokások gyakorlása. Játék, lehetőség szerint a szabadban.

HETIREND

A hetiend, biztosítja a gyermekek számára a játéktevékenységeken alapuló ismeretszerzést, egy-egy téma köré csoportosítva.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését különböző dokumentumok, feljegyzések is szolgálják (csoportnapló, felvételi mulasztási napló, gyermekek személyiségfejlesztési lapja).

Kötetező	Mozaik, mozaikos játékok
Párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása	Vers, mese, dramatikus játékok Ének - zene Rajz, mintázás, kézimunka A környezet megszerettetése, megismertetése Mindennapos testnevelés

Az óvodai ünnepek, jeles napok

1. Óvodai ünnepnapok, a gyermeki élet ünnepei, hagyományai

Óvodánkban hagyomány, minden gyermek név-és születésnapján való köszöntése. A gyermek központba kerül, társai ráfigyelnek, őt ünneplik és teljesíthet három kívánsága.

A gyermekek számára fontos ünnep az Anyák napja. Az óvónő az érzelmi kötődés mélyítését szorgalmazza, segít az ajándék készítésében.

Az óvodában megjelenő, felhívtek világához kapcsolódó ünnepek a gyermekben érzelmi benyomásokat keltenek.

Március 15.-re a zászló készítése, a közös éneklés, a masírozás, a huszárpátiány szerep különösen a fiúk számára jelent maradandó élményt.

A nagycsoportosok hagyományos búcsúztatóján tanisznyával, füzettel és ceruzával ajándékozzuk meg a gyermekeket.

2. Hagymányváltás, jeles napok ünnepei szokások

Az évről évre visszatérő a természet és az időjárás változásaiból fakadó tevékenységek és az ehhez kapcsolódó jeles napok ünnepei szokásai gazdagítják az óvoda mindennapjait. Az óvónő a népi hagyományok tárházaiból kiválogatja azokat az elemeket, amelyek a gyermekek korának megfelelőek, számukra örömeteli ingereket, élményeket nyújtanak, és cselekvésre készítik őket.

A jeles napokhoz, népi kultúrához kapcsolódó dramatikus játékok bővítik a gyermek szókincsét, ismeretét, a szülőföldhöz való kötődést.

3. Az óvodában ünnepelhető jeles napok

Minden jeles napot hosszabb előkészület vezet be, melyhez a gyermekek kíváncsiságát kielégítve, változatos tevékenységeket biztosít az óvónő.

A hagyományok ápolása közben történő tervezgetés, gyűjtögetés, együttjátékozás izgalmasabbá teszi a várakozás időszakát.

Maga az ünnep, jeles nap külsőségeivel együtt sem lehet erőltetett, hanem vidám hangulatú kell, hogy legyen.

4. Az ősz jeles napjai

Mihály nap (szeptember 29.) Mihály-napi vásár

Kisérjék figyelemmel a betakarítás folyamatait, tapasztalják meg a természet változásait.

Gyűjtsék a természet kincseit, rendezzék el, díszítsék velük csoportszobájukat. Figyeljék az állatok viselkedését. Végezzenek befőzés, készítsenek terméshabókat, portékákat az óvónő és dajka néni segítségével. Teremtessenek vásári hangulatot. Fontos a munkafolyamatok közös megvitatása, a gyermekek ötleteinek meghallgatása, megvalósítása.

Készítsenek kalendáriumot, figyeljék meg igazak-e a népi jóslatok.

Ismerkedjenek meg népi hangszerekkel, népzenevel, játsszanak énekes népi játékokat.

Szűret (október, 15-től)

Ha mód van rá, vegyenek részt a szűret előkészítésében. Gyűjtsék, válogassák az őszi gyümölcsöket. Szűrettel, kapcsolatos tevékenységekkel való ismerkedés, pl. szőlőszedés, préselés, szemegetés. Tudjanak verset, dalt, mondókat a szőlőről. Táncoljanak, énekeljenek, játsszanak szűreti népi játékokat. Élményüket meséjék el társaiknak.

5. A tél jeles napjai

Advent a karácsonyi előkészület négyhetes időszak

A gyermekek segítsenek az adventi koszorú elkészítésében.

Borbálya nap (december 4.)

Hejtassanak gyümölcsöket, figyeljék változásait.

Miklós nap (december 6.) Miklós-napi vásár

A várakozás hasza át az előkészületeket, ennek a hangulatát teremtsék meg az óvónő.

A gyermekek tanuljanak verseket, énekeket a Mikulásnak. Készítsenek hasznos ajándékokat a vásárra, az óvónő és dajka néni segítségével.

Luca nap (december 13.)

Ültessenek lucabuzát, kotyoljanak, tanuljanak jókívánság mondókat, énekeket, örvendeztessék meg a másik csoport gyermekeit jókívánságaikkal.

Karácsony

Az óvodai karácsonyi ünnepségre az előkészületek befejeződnek. Készítsenek karácsonyi asztali díszet, törjének diót, díszítsenek mézeskalácsot. Tanuljanak karácsonyi köszöntőt, verseket, énekeket, belélemes játékokat.

Farsang (vízkereasztól hamvaszó szerdáig)

Télfelszárító népszokás, melyet a szülőkkel együtt való mulatozással elevenítünk fel. Elevevünk fel egy-egy hagyományt, díszítsenek álarcot, süssenek fánkot, vegyenek részt a terem díszítésének előkészületeiben. Hallgassanak tréfás mesét, verset. Tanuljanak farsangi dalt, bálba hívogató mondókat.

6. A tavasz jeles napjai

Húsvéti ünnepkör

Határkerülés, kiszézés, komatál hordás, tojásfestés, locsolkodás.(ismeret bővítés)

A tavaszi határkerülést (sétát) tegyék meg. Búcsúztassák el a telet, elegetve a kislebátot.

Tanuljanak mondókat, verset locsoláshoz, dalt a komatál küldéshez. A fiúk locsolják meg a lányokat és a felfóttéket. A lányok készítsenek tojáshozást bármilyen technikával.

Május éleje

Készítsenek májusbotot, díszítsenek fát. A színes szalagokat közösen kössék fel.

Szervezzük kirándulást a megújuló természetbe. Tavaszi versek, dalok tanulása.

Pünkösöd

Tanuljanak a pünkösdi király-és királynéválasztáshoz énekes játékokat, dalokat, egyszerűbb tánclepkéket. Eszközök, kellek, virágkoszorúk készítése. Pünkösdi király-királyné és udvartartás választása, felvonulása. Táncoljanak zeneszóra a vidám forgatagban.

Ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások

- Szükség esetén logopédiai, dislexia-megelőző foglalkozás
- Sajátos nevelési igényű gyermekek napi két óra felzárkóztató foglalkozás
- A gyermekek rendszeres egészségügyi felügyelete (orvos, védőnő)
- Az óvoda létesítményének, eszközeinek használata az ingyenes szolgáltatások igénybevételéhez (litoktatás), fejlesztő foglalkozás, gyógytestnevelés

Az óvoda kapcsolatai

Nem mindig a kapcsolattartás mennyisége, hanem annak élményszerűsége, tartalmas volta a meghatározó a kapcsolatokban. A megfelelő, eredményes, hatékony kapcsolatok, céljaink elérését segítik. Bizalommal teli légkörben lehetünk csak igazán hatékonyak kapcsolatainkban. **Közvetlen és közvetett partnereinkkel** való együttműködésünknek, együttműködésünknek **tartalmi és formai szempontból** is eredményesnek, hatékonynak kell lennie. Még kell találni azokat az együttműködési formákat, amelyek a legcélravezetőbbnek bizonyulnak. A kapcsolatok tartalma mindig a célhoz köthetik, nevelésfilozófiánkon alapul. A nevelőtestület összetétele, elképzelései, elkötelezettsége a nevelés ügye iránt, a **minőségbiztosítási rendszer** működésének fontos meghatározói.

A vezetés demokratizmusa, a minőségbiztosítási rendszer működtetése (önleltetés, önértékelés, önfeljesztés, minősítés stb.), a jövőképek kialakítása, küldetésnyilatkozatunk az óvoda jövőjét **befolyásolják**. Eppen ezért a nevelőtestület nevelésfilozófiája által kialakított szemléletén keresztül, a gyermekek felé megnyilvánuló hatások eredményessége által működhetnek hatékonyan az óvoda, ehhez pedig a kapcsolatok is megfelelően kell kiépíteni.

1. A család-óvoda: Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés, melynek terén sikertült jó kapcsolatot kialakítani a szülők és az óvodapedagógusok között. Így nő az intézményes nevelés szülői támogatottsága a cigánycsaládok körében is. Baráti és segítőitársi kapcsolatra törekszünk. Elértük azt, hogy a szülők odafigyelnek ránk, és sokszor kérnek tanácsainkat, segítségünket egy-egy probléma megoldásában. Sok szülőt foglalkoztat gyermeke haladási, fejlődési útjeme is. Nevelőtestületünk tagjai igyekeznek a gyermekek pozitív tulajdonságainak kiemelésével hinni a szülőkre, hogy „búszkák” lehessenek gyermekeikre. Így módon fokozott jelentőséget tulajdonítanak saját személyüknek is az eredmény elérésében, a gyermekeknek pedig még nagyobb kedvet az óvodába járáshoz.

Tartalmas kapcsolatunkat bizonyítja, hogy a közös programokon egyre többen vesznek részt, minden rendezvényünkön szép számmal megjelennek, sőt gyermekeiket hosszabb kirándulásokra is elengedik.

Kapcsolattartásunk formái: mindennapos beszélgetések, igény szerint fogadóórák, szülői értekezletek, családlátogatások, nyitott ünnepek, játszóházak, roma-nap, kérdőíves felmérések, véleményük kikérése egy-egy témában, mentálhigiénés program keretében szervezett felvilágosító előadások.

2. Bőbeszélvel való kapcsolat

Az óvodai életet megelőző kiscsoportos szokások kialakulásának meghatározó jelentőségét a bőbeszélő biztosítja. A kölcsönös látogatások, a szakmai megbeszélések, szülői értekezletek valamint az óvodába lépéshez szükséges tájékoztatások biztosítják a gyermekek problémamentes óvodai befogadását, beszoktatását.

3. Óvoda-iskola

Az iskolák által szervezett egy-egy programon való részvétel. A két intézmény feladatrendszerének, alapküldetésének az ismerete, szakmai pedagógiai együttműködés.

Kapcsolattartásunk formái: közös eszmegbeszélések, munkaközösségi foglalkozások, bemutató órák, közös továbbképzések, egymás programjain való részvétel

4. A fenntartóval való kapcsolat: főleg hivatalos jellegű, a felmerülő problémák alkalmával hivatalos döntéseket hoz. Az Önkormányzat fenntartja, működteti, ellenőrzi, értékeli,

finanszírozza az intézményeit. Helyi rendeletek szintjén korlátozhatja a költségvetés felhasználását, megszorító rendelkezéseket vezethet be a felhasználásra vonatkozóan. A kihasználtság tekintetében előírásokat fogalmazhat meg. Meghatározza az intézmények számára

az Önkormányzati Minőségirányítási Program (ÖMIP) intézkedési tervében foglaltak alapján az intézmények általános és nevelési-oktatási szintű közoktatási feladatait.

Kapcsolattartásunk formái: rendezlet, utasítás, tájékoztatás, információkerés, előírás, előadás szervezése, jelentések, rendezvényeken való részvétel, beszámoló, tárgyalás, egyeztetés, együttműködés, érdekegyeztető fórum.

5. A Cigány Kisebbségi Önkormányzattal is apolitikus jó kapcsolatunkat. A CKÖ képviselőit meghívjuk ünnepeinkre, rendezvényeinkre. Anyagi támogatást nyújtunk minden évben. Fenyőünnepek megrendezéséhez. A városi Roma napon együtt készülünk, tanácsainkat, véleményünket, ötleteinket kérjük. Az általunk szervezett előadásokra meghívunk bennünket. Felmerülő problémák esetén számíthatunk egymásra. Véleményezik, egyetértésüket adják az óvoda alapküldetésünkhöz.

Kapcsolattartásunk formái: együttműködés, meghívás, beszélgetés, találkozó, előadások, szülői értekezlet, Roma-nap, rendezvényeken való részvétel, megbeszélés.

6. Köznevelődési intézmények (Művelődési-, és Sportközpont és Városi Könyvtár) Sportrendezvények, versenyeik, színház és bábelőadások, kiállítások, Roma-nap, játszóház, városi Farsang, KÍMIT TUD?

Kapcsolattartásunk formái: színházlátogatás, városi sportnapon való részvétel

7. Gyermekekorvosi és védőnői Szolgálat ügyel a gyermekek egészségügyi állapotára rendszeres orvosi és védőnői vizsgálatok elvégzésével

Kapcsolattartásunk formái: Orvosi vizsgálatok, tájékoztatás, eszmegbeszélés, beszélgetés, súly-, és magasságmérés, tartásjavítás, egészségnevelési programok, előadások, megelőzés, tanácsadás, információáramlás, adategyeztetés, hallásvizsgálat szervezése, szülői értekezleteken való részvétel, iskolaegettségi vizsgálat, szülői értekezleten szülők tájékoztatása egy-egy aktuális témával kapcsolatban

8. Gyermekejelölti Szolgálat – Családsegítő Központ: Főleg a gyermekvédelmi felelős áll kapcsolatban velük a veszélyeztetett gyermekek nem megfelelő családi helyzetéből adódó okok miatti egyeztetés céljából, a gyermekek érdekeinek közös együttműködéssel szerzemek érvény, további intézkedésekkel segítjük a hátrányok enyhítését.

Kapcsolattartásunk formái: Jelzőrendszer, jelzőlap, megbeszélések, tájékoztatás, drog-megelőző előadás, gyermekvédelmi intézkedések, eszkonferenciák, tárgyalások, védelemben vétel, közös családlátogatások, beszámoló, jelentések, eljárás kezdeményezés.

9. Városi Pedagógiai Szakszolgálat: a városi Pedagógiai szakszolgálat munkatársaival jó kapcsolatot alakított ki intézményünk. A szakemberek-logopédus, pszichológus, Egységpedagógus, Egységtestnevelők, fejlesztő pedagógusok- segítők nevelőmunkánkat.

- a fejlődésben lemaradt, túlkoros gyermek,
- az oktatási- nevelési intézményekben tartósan kirtóv magatartási, neurozifódiott gyermek és fiatalkori.

Kapcsolattartásunk formái: közös megbeszélések, értekezletek, segítük a HHH-s gyermekek fejlesztését.

10. Média (Sajó Tv, Krónika)

Kapcsolattartás formái: videó felvételek megjelenése a helyi városi tv-ben egy- egy programról, fotók, újságcikkek megjelenítése a Városi újságban.

Gyermekvédelmi tevékenységünk célja: felkutatni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket és az oknak megfelelő intézkedésekkel segíteni a gyermekek jogainak, érdekeinek érvényesítését a hátrányok enyhítését segítő tevékenységekkel (megelőzés, ok megszüntetése, hiányzó gondoskodás pótlása, szocializáció elősegítése)

Ezzel kapcsolatos feladataink:

- preventív gyermekvédelem
- a fejlődéshez szükséges feltételek
- ingyenes étkeztetés
- családokkal, szülőkkel való kapcsolattartás
- kapcsolat a gyermekvédelmi szervekkel
-
- szülőkkel való beszélgetés
- családlátogatások
- családokkal való szoros kapcsolat
- szülői értekezletek
- felvilágosító előadások (orvos, védőnők)
- hirdetőtábla
- környezettanulmány
- együttműködési programok (ünnepek, játszóházak, kirándulások)

2. A gyermekvédelmi felelős tevékenysége, feladatai

Óvodánkban a gyermekvédelmi felelős feladata sokrétű és felelősségteljes. Feladata, hogy felkutatssa az óvodai csoportokban a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, figyelemmel kísérje őket és segítse, ha szükségesnek ítéli meg. Ezt a feladatot csak határozottan, lelkiismeretesen és körültekintően lehet végezni. Elkötelezettség érez gyermekvédelmi felelősünk a családi nevelés ügye iránt, a gyermekekért akar és tud is megfelelően cselekedni. Feladatait szakértelmmel végzi, komoly hivatásnak tekinti a gyermekvédelmi munkát.

Ismeri az óvodába járó gyermekek szociális hátterét, azokat a káros hatásokat, amelyek nap, mint nap érik a gyermekeket. Figyelemmel kíséri, és naprakész információkkal rendelkezik a veszélyeztetett gyermekek, családok életéről. A családokkal annyira jó személyes kapcsolatot alakított ki, hogy igénylik véleményét, javaslatait a problémákkal kapcsolatban.

A gyermekek érdekeinek szem előtt tartása a sokoldalú együttműködés kialakítása igen fontos, jelentős feladatává vált. Munkája nem könnyű, mert van olyan eset, amikor maradéktalanul nem tud mindenki számára megfelelően intézkedni, ugyanazt a problémát a szülővel többször kell

1. Gyermekvédelmi tevékenység óvodánkban

A gyermekvédelem szorosan kapcsolódik intézményünk pedagógiai tevékenységéhez, melynek lényege, hogy olyan légkört kell teremteni, amely eleve kizárja, hogy bármelyik gyermek bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetbe kerüljön. A pedagógiai tevékenység keretében biztosítani kell minden gyermek részére a fejlődéshez szükséges feltételeket, a gyermek képességeinek teljesítésének kibontakoztatásához a lehetőségeket, amely segíthet a családi, vagyoni helyzeténél fogva fennálló hátrányok leküzdésében.

A közoktatásról szóló többször módosított 1993. évi LXXIX. Törvény 41.§-nak (6.) bekezdése értelmében a nevelési-oktatási intézmény ellátja: „a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetve ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez. A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását a gyermekjólét szolgálat segíti.”

A pedagógusok különbözőképpen bírálják el, hogy mikor halmozottan hátrányos a gyermek. Ennek megítélése nehéz feladat. Az óvónőknek el kell dönteniük, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű, „nehézzen nevelhető”, „halmozottan hátrányos” fogalmakat helyesen értelmezik-e. Az előzőekben felsoroltak súlyossági sorrendet jelentenek. Az esetek mindig egyediek, ezért szükséges az egyedi elbírálás is. Ebben a nehéz feladatban az intézmény vezetője, a gyermekvédelmi felelős és az óvodapedagógus közösen alakítják ki álláspontjukat. Fontos meghatározó az intézmények gyermeki összetétele. A veszélyeztetettség megítélésében kategorizálni szükséges. E szerint a gyermekek lehetnek környezeti, magatartási, anyagi és egészségügyi okból veszélyeztetettek. Az okok rendszerint halmozottan fordulnak elő, ilyenkor célszerű a **„veszélyeztetettség” olyan- magatartás, mulasztás, vagy körülmény /=árró értelmében a „veszélyeztetettség” állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza (szociológiai megközelítés).** Kialakulásában számos tényező játszhat közre a szülők, vagy a környezet részéről. A prevenció érdekében fontos megvizsgálni hogy az egyes érintettek veszélyeztető magatartása milyen mértékben járult hozzá a veszélyeztetett állapot kialakulásához. Intézményünkben éppen ezért a gyermekvédelmi tevékenységek kiemeltedő jelentősége van, mert rengeteg halmozottan hátrányos helyzetű gyermekünk van. A cigány gyermekek aránya óvodánkban kb.30 %-os, a szülők többsége munkanélküli. Alkalmi és szezonális munkákat vállalnak időközönként.

A veszélyeztetettség okai:

- alkoholisták, elmebeteg, pszichopata, krónikusan beteg szülők gyermeke,
- a felbomlott családok elhanyagolt gyermeke,

megbeszélnie, amíg csekély változás bekövetkezik. A legfontosabb azonban a gyermekek érdekeinek szem előtt tartása. Ebben a munkában, az óvodában dolgozó összes pedagógus maximumán támogatja és segíti. A családlátogatások alkalmával felváltva kísérik el a kolléganők.

Az óvodapedagógus tevékenységei, feladatai:

- magatartási problémák okainak feltárása,
- átmeneti magatartási, mentális problémák felismerése, okai,
- hosszabb ideig hiányzó gyermekek felkutatása,
- érzelmi biztonság nyújtása,
- gyermekek érdekeinek érvényesítése,
- megfélemlő személy informálása,

Dajka tevékenységei, feladatai:

- az óvodapedagógus munkájának segítése
- érzelmi biztonság nyújtása
- gyermek érdekeinek szem előtt tartása

Kapcsolattartás különböző intézményekkel:

- Gyámhivatal
- Gyermekjóléti Szolgálat - Családsegítő Központ
- Pedagógiai Szakmai és Szakszolgálati Intézet (Tanulási képességet vizsgáló Bizottság)
- Gyermekorvos, védőnő
- Segélyszervezetek
- Polgármesteri Hivatal - Szociális osztály
- Polgármesteri Hivatal – Gyámügyi elbádo
- Pedagógiai Szakszolgálató Központ (Nevelési Tanácsadó)
- Cigány Kisebbségi Önkormányzat

3. A gyermekvédelmi felelős éves munkaterve

Augusztus-szeptember hónapban és folyamatosan a tanév során

1. Adatgyűjtés, helyzetfelmérés:

- A gyermekek helyzetének felmérésevel a „halmozottan hátrányos helyzetű” és a „veszélyeztettség” kategóriáinak meghatározása (csoporthalmazban)
- A gyermekek óvodán kívüli tevékenysége (családlátogatás)
- A gyermekek családjának szociális helyzete (családlátogatás)
- **Felelőségi:** gyermekvédelmi felelős, óvodapedagógusok
- **Dokumentum:** feljegyzések, környezettanulmány (Gyv. Irattár, csoportnapló)

- **Ellenőrzés:** tagóvodavezető
- **Határidő:** október 1. (évente)

2. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek kiszűrése:

- gyermek neve
- okok meghatározása
- feladatok meghatározása
- szükséges intézkedések meghatározása
- gyermekvédelmi szerv segítségének igénybevétele telt javaslatok

Felelősök: gyv. felelős, óvodapedagógusok

Dokumentum: névsor, táblázat (csoportnapló)

Ellenőrzés: óvodavezető (csoportnapló)

Határidő: október 1.

3. Kapcsolattététel gyermekvédelmi szervekkel

- jelzőrendszer működtetése

Jelzőrendszer (jelzés: krízishelyzet, csak pedagógiai módszerekkel már nem kezelhető /szakmai kompetenciát meghaladó/ esetek)

Gyermekjóléti Szolgálat (koordinátor): nyilvántartás, döntés – előkészítés (intézkedés)

Esetkonferencia célja:

- a családot és gyermekét érintő információk eljussanak az érintett szakemberhez
- a szükséges feladatok meghatározása, elosztása
- a szakemberek között a felelősök rögzítése, a határidők megjelölése
- esetgazda kijelölése, döntés, gondozási-nevelési terv készítése (feladatok megosztása), javaslatlappal vételemben

A probléma kezelése az esetgazda koordinálásával történik.

Az esetkonferencia összehívása a problémakezelés eredményességének áttekinítése érdekében újból szükséges.

Felelős: gyermekvédelmi felelős

Dokumentum: jelzőlap (jelzés- irattár)

Ellenőrzés: folyamatos tájékozódás (gyermekvédelmi felelős, tagóvodavezető)

Határidő: eseti

4. Prevenció

- folyamatos kapcsolat fenntartása a családdal,
- gyakori, tartalmas beszélgetések kezdeményezése,
- gyakori családlátogatások,
- intézkedések betartásának ellenőrzése,
- a gyermek mindenenk feletti érdekeinek előtérbe helyezése (érdekvérvényesítés),

- a gyermekvédelmi feladatok sokoldalúságával a gyermeki személyiség egészének fejlesztése.

Feladók: gyermekvédelmi, feladók, óvodapedagógusok

Dokumentáció: csoportnapló, gyermekvédelmi irattár, Nevelési Program, Éves munkaterv

Ellenőrzés: az óvodavezető éves ellenőrzési terve szerint

Határidő: heti, illetve folyamatos a tanév során.

VII.

AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGI CÉL MEGHATÁROZÁSÁNAK FELADATAI

A gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében, az alábbi feladatok kerültek megfogalmazásra. (109/2007. XI. 29. Korm. határozat alapján):

- Az óvodai felvétel alkalmával az esélyteremtés érdekében a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek előnyben részesülnek 3 éves kortól, a népesség nyilvántartás és a védőnők közreműködésének segítségével.
- Az integráción alapuló nevelési célok összehangolása a problémamentes óvodából iskolába való átmenet megteremtése érdekében.
- A gyermekek alapvető részkapességeinek (elfogadás, alkalmazkodás, állóképesség stb) fejlesztése a szociális helyzetükből eredő hátrányok ellensúlyozása érdekében. Kiemelt terület a feladat- és szabálytudat valamint a viselkedés kultúra kialakítása és gyakorlása.
- A kompetencián alapuló neveléshez szükséges módszerek és eszközök biztosítása. (Taneszköz fejlesztési tervben meghatározottak szerint.) a hatékony és eredményes nevelési és tanulási folyamatokhoz.

- A pedagógiai és intézményi reformok által nyújtott fejlesztéseket az óvodapedagógusok továbbképzésével biztosítani kell (szakvizsga megszerzése).

- A minőségi munka eredményessége érdekében fejlesztő programok kidolgozása, bevezetése (Kompetencia alapú óvodai programcsomag, IPR)

- Az esélyegyenlőség elősegítése szolgálja a szülők és az óvoda közötti kapcsolat hatékonyabb együttműködését.

VIII.

HELYI ÓVODAI INTEGRÁCIÓS PROGRAM

A Helyi Óvodai Integrációs Program készítésének jogszabályi hivatkozásai: (törvények, jogszabályok, dokumentumok)

- a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet
- az esélyegyenlőséget, felzárkóztatást segítő támogatások igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 9/2008. (III. 29.) OKM rendelet
- az oktatási és kulturális miniszter által kiadott Integrált Pedagógiai Rendszer
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- Települési Esélyegyenlőségi Program
- Intézményi Esélyegyenlőségi Program
- Intézményi integrációs önértékelés

Integrációs Programunkkal célunk:

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek

- Esélyegyenlőségének növelése
- A hátrányok csökkentése,
- Egyéni szükségleteiknek megfelelő speciális fejlesztése,
- Az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítés,
- A városban élő valamennyi 3 éves, HHH gyermek beövezésére kerüljön,

- A városban élő valamennyi (3 éves kortól-az általános iskolai tanulmányok megkezdéséig - legkésőbb hetedik évük betöltéséig), HHH gyermek rendszeresen járjon óvodába, ahol megfelelő minőségű környezeti, működési feltételekkel és tudatos nevelő-fejlesztő munkával biztosítjuk a gyermekek egyenlő esélyét az iskolakezdéshez,
- Az óvodából iskolába menő HHH gyermekek évről-évre egyre nagyobb számban, integrált iskolai környezetben kezdjék meg általános iskolai tanulmányukat
- Egüttműködő partneri kapcsolat kiépítése - a szülői házzal, a Területi Szociális Központtal, Gyámhivattal, Szakmai és Szakszolgálatokkal, a Központi Iskolával, Kisebbségi Önkormányzattal, Civilszervezetekkel – annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlesztése, szociális támogatása sikeresen valósuljon meg.

Feladatunk:

A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális

- személyiségfejlesztő,
- tehetségontozó,
- felzárkóztató programok szervezése.

A 2009/2010-es tanévtől a minden korosztályra kiterjedő új óvodai körzetek szerinti óvodai felvétel lehetővé teszi a HHH gyermekek arányos eloszlását az óvodák között.

Integrációs Program jellemzői:

- gyermekközpontú és családcentrikus szemlélet,
- a gyermekek sokoldalú fejlődésében meghatározó a kompetencia alapú óvodai nevelés,
- biztosítja a gyermekek sikerélményéhez való jutását,
- a szociális hátrányokat enyhíti.

A z Integrációs Program működésének szabályozása

Elvárható eredmény:

A Helyi Óvodai Program megalkotását és legitimálását követően a fenntarthatóság megvalósul, melyet az alábbi szabályozás biztosít:

A fenntarthatóságot biztosító tevékenység megnevezése	Felölös	Határidő	Keleltkezett dokumentum
IPR team megbízása	Intézményvezető	Minden nevelési év 09.05-ig	IPR team Megbízási Szerződése
Az Integrációs Program cél, feladat és tevékenységrendszerének felülvizsgálata az előző nevelési év önértékelése és az esetlegesen megváltozott jogszabályok alapján	Óvodai IPR team	Minden nevelési év 09.10-ig	Óvodai IPR Önértékelés(ek), Jegyzőkönyvek, Feljegyzések, Módosító javaslatok, Határozat(ok)
A intézmény Óvodai Integrációs Program működésének nevelési évre szóló munkatervének elkészítése, megvitatása, elfogadása.		Minden nevelési év 09.15-ig	Helyzetelemzésre épülő, a Helyi Óvodai Integrációs Programra épülő nevelési évre szóló éves munkaterv.

Az Integrációs Program Mellékletei:

1. HHH gyermekek óvodába járásának gyermekenkénti nyilvántartása
2. HHH gyermekek óvodába járásának havonkénti nyilvántartása
3. Gyermekek testi fejlődésének mérőlapja
4. A gyermek egészségügyi szűrővizsgálatok regisztrációs lapja
5. HHH gyermekek integrált óvodai nevelésében résztvevő partnerek együttműködési megállapodása
6. HHH gyermekek iskolai életét után követő lap

1. Szervezési Feladatok

1. Szervezési feladatok				
Tevékenység megnevezése	Feladás	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
1.1. A halmazonban hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beiratásának támogatása				
A beíratásáért felélő személy kijelölése	Óvodavezető	Mindenkori nevelési év Április 30.	Megbízás	
Kapcsolatfelvételi a védőnővel	Beíratásért felélő	Mindenkori nevelési év május 01-31.	Együttműködési Megállapodás	
Kapcsolatfelvételi a fenntartó önkormányzat anyakönyvi nyilvántartó rendszerével	Óvodavezető		Népeség nyilvántartó kimutatás	Az óvoda körzetében a HHH gyermekek beíratása 100%-os
A védőnő, TSZK, Gyámhivatal, Szakszolgálat és a helyi Cigány Önkormányzat bevonása a „Feldertő-meggyőző” munkába	Beíratásért felélő	Mindenkori nevelési év 05.15-06.30.	Együttműködési Megállapodás	
Az óvodai előjegyzést követően, azon HHH gyermekek megátogatása, akik nem jelentkeztek óvodai felvételre			Munkanapló, Beszámoló	
1.2. Integrációt elősegítő csoportalkítás				
Csoportalkítás az integrált óvodai nevelésnek megfelelően	Óvodavezető Tagintézmény vezető(-k)	Minden nevelési év: 07.01-08.01.	Felvételi és Mulasztási naplók, Kimutatás a HHH gyermekekről	Minden nevelési évben megfigyelő a HHH gyermekek arányos elosztása a gyermekcsoportokban
1.3. Az igazolatlan hiányzóknak minimalizálása				
Értelem gazdag, családias óvodai légkör kialakítása		Folyamatos	Helyi Óvodai Nevelési	

1. Szervezési feladatok				
Tevékenység megnevezése	Feladás	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Nyitott óvodai működés a szülői házzal való szoros együttműködés	Teljes dolgozói kör	Folyamatos	Program, IMIP, Partneri elégedettség felmérések dokumentációja, Csoportos és intézményi értekezések	A HHH gyermekek rendszeresen járnak óvodába, igazolatlan hiányzás nincs
A HHH gyermekek körében a Hiányzási Nyilvántartás vezetése, folyamatos figyelemmel kísérése, szükséges intézkedések megteremtése	Csoportok óvoda- Pedagógusai, IPR team	Folyamatos, Havi zárás: minden hó 05-ig	HHH gyermekek csoportos és intézményi nyilvántartása	
Jelző rendszer működtetése a szűres körű intézményi együttműködés keretében: orvos, védőnő, TSZK, Gyámhivatal, Helyi Cigány Kisebbségi Önkormányzat	IPR team	Folyamatos	Együttműködési Megállapodások	
1.4. A szülői munkaközösség felállítását lehetővé tévő nyitva tartás				
Az óvodai nyitvatartási idő igényének felmérése a szülői körben	Óvodavezető, Tagintézmény vezető(-k)	Mindenkori nevelési év 06.30.	Csoportnaplók Szülői Szervezettel való egyeztetésről jegyzőkönyv	Az óvoda nyitva tartása biztosítja, hogy a szülői munkaközösségek, kereshessenek, munkát vállalhassanak.
Az óvodai nyitvatartási idő egyeztetése a fenntartó önkormányzattal	Óvodavezető	Mindenkori nevelési év	A nevelési évről szóló Munkaterv	

2. Nevelőtestület együttműködése

Nevelőtestület együttműködése				
Formája	Részvevők	Gyakorisága	Feladás	Eredményességi mutató
Értékelő eset-megbeszélések	Nevelőtestület Külső szakemberek	Negyedévente		Az óvodában működik az óvodapedagógusi együttműködésre épülő értékelési rendszer, mely teljes mértékben biztosítja a HHH gyermekek egyéni szabott felzárkozását, tehetséggondozását.
Probléma-megoldó fórumok	logopédus, fejlesztő pedagógus, gyógytestnevelő	Probléma felmerülés időszakaiban	IPR team munkatársak vezető	Foglalkozások vázlat, Feljegyzések, Jegyzőkönyv,
Hospitálásra épülő együttműködés, bemutatkozó foglalkozások	Hospitálásra épülő testnevelő	Folyamatos és tervszerű az éves IPR Munkatervnek megfelelően		

3. Pedagógiai munka kiemelt területei

3. Pedagógiai munka kiemelt területei			
Tevékenység megnevezése	Feladás	Határidő	Dokumentálás módja
3.1. Az óvodába lépéskor komplex állapot felmérés			
A gyermek egyéni fejlődését nyomon követő Személyiségfejlesztési rendszer „anamnézis” fejezetének elkészítése az óvodába lépő HHH gyermekek teljes körében	Csoportok óvoda-pedagógusai	Mindenkori nevelési év: 12. 31.	Személyiségfejlesztési rendszer – ROP-ban, IMIP-ben szabályozott
			Az egyéni szabott fejlesztés, differenciált személyiségfejlesztés valamennyi HHH gyermek körében biztosított
3.2. Kommunikációs nevelés			
Helyi Óvodai Nevelési Programunk tevékenységrendszerének megvalósítása, melyben fő hangsúlyt kap a nemzsidó óvodai könyvezet, a HHH gyermekek élményhez jutása folyamatosan, a tárgyi és humán erőforrás fejlesztés	Csoportok óvoda-pedagógusai	A nevelési év során folyamatos	Helyi Óvodai Nevelési Program Intézményi éves Munkaterv Csoportmaniók Projekt terv DIFEK mérés dokumentációja Személyiségfejlesztési rendszere
			A HHH gyermekek szókincs, nyelvi kifejezőkészsége, beszédkészsége, beszédészlelési fejlődése folyamatos. Az iskolába lépéskor a DIFEK mérés eredménye e-területen valamennyi HHH gyermek körében eléri a „Befejező szintet”, legalább 80%-uk az „Optimum szintet”
3.3. Érzelemi nevelés, szocializáció			
Az új HHH gyermekek egyéni sajátosságát figyelembe vevő beszoktatása az óvodai életbe	Azon csoportok óvoda-pedagógusai, akiknek új HHH gyermekek vannak	Mindenkori nevelési év 11. 30.	Beszoktatási terv Óvodai IPR éves Munkaterv
A csoportok szociometriai felmérése	Valamennyi óvoda-	Mindenkori nevelési év 11. 30.	Szociometriai felmérés dokumentációja
			A HHH gyermekek sikeresen beilleszkednek az óvodai életbe, biztonságban érzik magukat, szeretnek óvodába járni, bizalommal

3. Pedagógiai munka kiemelt területei

Tevékenység megnevezése	Feladás	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményesség mutató
A szociometriai felmérés (gyerek-gyerek, gyerek-felnőt) eredményeire épülő közösségi fejlesztési terv kidolgozása, megvalósítása	Pedagógus	A szociometriai felmérést követően folyamatos	Csoportok projekttervei, Heti terv, Gyermkek Egyéni Fejlesztési terve	Fordulnak a velük foglalkozó felnőttekhez, szívesen és örömmel vesznek részt a közös játékokban, tanulásban, programokban és a közösséget végzett munkában. Az óvoda csoportban évvégére nincs peremre szorult gyermek
3.4. Egészséges életmódra nevelés				
Helyi Óvodai Nevelési Programunk tevékenységrendszerének megvalósítása, melyben fő hangsúlyt kap a helyes egészségstílus, a táplálkozási szokások és a mozgás fontosságának kialakítása	IPR team	Folyamatos	Helyi Óvodai Nevelési Program Éves Munkaterv Csoportok projekttervei Heti terv A Gyermkek Személyiségfejlesztési Egyéni Fejlesztési terv	A HHH gyermekek teljes körében kialakult az életkorának megfelelő egészségstílusos szokásrendszer
Sikeres pályázatok útján a sokoldalú mozgás igény kielégítése, kirándulás, sport versenyek, úszás, stb.				
A HHH gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges óvodai tárgyi és személyi feltételekrendszer biztosítása				
3.5. Társadalmi érzékenységet tudatos fejlesztése				
A Helyi Óvodai Nevelési Programunknak megfelelően a multikulturális tartalmak beépítése a csoportok mindennapi életébe	Csoportok óvoda-	Folyamatos	Helyi Óvodai Nevelési Program Éves Munkaterv Csoportok projekttervei Heti terv	Az óvodás gyermekek körében az iskoláskor előtti életkorban az egyéni életmód mentes elfogadása.
A Sajátos Nevelési Igényű Gyermekekkel való közös óvodai élet				

3. Pedagógiai munka kiemelt területei				
Tevékenység megnevezése	Felelős	Határidő	Dokumentációs módja	Eredményességi mutató
Lokálpatriotizmusra nevelés: részvétel a város rendezvényein, ünnepeiben, építészeti értékek megismerése, megőrzésére nevelés A munkára nevelés során a környezet megőzésére, védelmére való nevelés	pedagógusai		A gyermek Személyiségfejlesztési terv	Az óvodás gyermekek körében az iskoláskor eléréséig szokásrendszerükbe beépül a tudatos környezetvédelem
3.6. Korszerű óvodapedagógiai módszerek				
Az Óvodai Helyi Nevelési Programunknak megtalálón a gyermekek individualizálva szocializációjának megvalósítása projekt módszerrel, a kooperatív technikák alkalmazásával, mikro csoportos formában	Óvoda- Pedagógusok		Helyi Óvodai Nevelési Program Éves Munkaterv Csoportok projekttervei Heti tervek A Gyermekek Személyiségfejlesztési terv Égyéni Fejlesztési terv	Az óvoda képes a különböző háttérrel és különböző eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekekre fogadására, együttnevelésére, egyéni, differenciált fejlesztésére.
Dyslexia prevenció	Megfelelő kompetenciával rendelkező óvodapedagógus (-ok)	Folyamatos		
Dramapedagógia módszerek beépülnek a csoportok mindennapi életébe				
A HHH gyermekek egyéni fejlesztési napójában meghatározott feladatok végrehajtása fejlesztőpedagógiai módszerek alkalmazásával				

4. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

Tartalom	Formája	Gyakorisága	Feladás	Dokumentációs módja	Eredményességi mutató
4. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka					
4.1. Egészségügyi szűrővizsgálatok					
A gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi foglászati, szemészeti, fülészeti, ortopédia vizsgálatának kezdeményezése, megszervezése	Gyermekek testi fejlődésének mérése: súly, magasság	Két havonta	Csoportok óvodai- Pedagógusai	Gyermekek testi fejlődésének Méréslapja	A HHH gyermekek teljes körben az esetleges egészségügyi problémák megállapítására kerülnek szűrésre, szükség esetén további ellátásuk megvalósul
	Védőnői egészségügyi szűrővizsgálatok Szakorvosi szűrővizsgálatok	Együttműködési megállapodásnak megfelelően	Óvoda - vezető		
4.2. Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás					
Egészségügyi tartalmú programok a szülők számára	Szülői klub működtetése	Igeny szint	IPR team	Szülői klub éves program terve, Képek, Videó felvétel Védőnői feltegyezési, munkanapló Együttműködési Megállapodás	A HHH szülők körében végzett felvilágosító, tanácsadó munka hatására a gyermekek otthoni egészséges életmódja javul
A szülők esti problémáiban segítségnyújtás	Védőnői fogadóóra az óvodában				
4.3. Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése illetve szervezése					
A Helyi Óvodai Nevelési Program szint	Ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása,	Igeny szint		Együttműködési	A Gyermekjóléti szolgáltatások által a HHH gyermekek

4. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka					
Tartalma	Formája	Gyakorlati	Feladás	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
	Kirándulások, bűrk, szervezés, Rendezvényeken való részvétel biztosítása: szülők-gyermek	IPR team		Képek, Videó felvételei, feljegyzések, jegyzőkönyvek	szociális hátrányaiból eredő lemaradások csökkennek
A HHH gyermekek óvodai ingyeneségének biztosítása	Szülők felvilágosítása a szociális támogatás lehetőségeiről Szociális osztállyal való közvetlen kapcsolat felvétel a szülő érdeklődésben	Nevelési év elején: 09.30-ig, utána folyamatos	Gyermek- védelmi Felelős	HHH gyermekek térítési díj kedvezmény kimutatása, Jegyzői határozatok	Egyetlen gyermek se marad ki az óvodából a szülők szegénysége miatt

5. Az óvodán kívüli szervezetekkel való együttműködés

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel					
Tartalma	Formája	Gyakorlati	Feladás	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
5.1.TSZK	Eset megbeszélések a gyermekvédelmi felelősökkel, folyamatos információ és segítségnyújtás a szülők számára a szociális támogatás lehetőségeiről,			Együttműködési Megállapodás Helyi Óvodai Nevelési Program Éves Munkaterv Csoportok projekttervei Heti tervek A Gyermekek Személyiségképességei rendszere –	A Gyermekek szociális hátrányaiból eredő lemaradások
Helyi Óvodai Nevelési Programunk negyedik alappilléreinek megvalósításában való aktív részvétel:		Óvoda-vezető és IPR team Gyermekvédelmi felelős	Folyamatos		

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel					
Tartalma	Formája	Gyakorlati	Feladás	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Családok szociális, mentális jogszolgálati támogatása, segítése	Szülői klub működtetése családi felkészítés a szakszolgálati intézmény közötti közvetítés			Egyéni Fejlesztési terv	csökkentek.
	Jelzőrendszer folyamatos működtetése Közös pályázati munka				
A szülők erőforrásaik felhárítása	Karitatív tevékenység Szociális ellátó rendszerrel való közvetlen kapcsolattartás	Folyamatos			

5.2. Védőnői hálózattal

Tartalma	Formája	Gyakorlati	Feladás	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
A gyermekek óvodai betartásának támogatása, EU szűrés, A gyermekek fejlődésének nyomon követése	Jelzőrendszer működtetése Esetmegbeszélés Mérés Nyilvántartás	Nevelési év elején, majd folyamatosan	Óvodavezető és IPR team	Helyi Óvodai Nevelési Program Éves munkaterv Együttműködési Megállapodás	Az óvoda körzetébe járó HHH óvodáskorú gyermekek teljes köre rendszeresen jár óvodába, egyéni differenciált fejlesztések sikeresen valósul meg, ennek megfelelően az iskolai életükben az esélyegyenlőségük biztosított
Korai képességfelfedezéssel kapcsolatos tanácsadás	Pályázati eredményesség esetén: Szülői klub és Baba-mama játszóház működtetése	Pályázati programok megfigyelve		Program terv, Képek, videó felvételek, Feljegyzések, Jegyzőkönyvek	
Pályázati lehetőségek együttes kihasználása a HHH gyermekek óvodai sikerességében	Közös pályázat írása, eredményesség esetén: megvalósítás	Pályázati kiírások időszakában		Pályázati dokumentáció	
TSZK, Városi Gyámhivatal, Pedagógiai Szakszolgálat					
A gyermek fejlesztésében való kooperatív	Esetmegbeszélések Probléma megoldó fórumok Gyermekek mérése (értelmi, testi)	Szeptember Február	Óvodavezető	Jegyzőkönyv, Fotók, Videó felvételek Együttműködési Megállapodás	Az óvoda képes a különböző hátrérről eltérő fejlettséggel

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel				
Tartalom	Formája	Gyakorlása	Feladás	Eredményességi mutató
Pályázati lehetőségek együttes kihasználása a HHH gyermekét óvodai sikeressége jegyében	Közös pályázat írás, eredményesség esetén: megvalósítás	Pályázás időszakában		Dokumentálás módja Pályázati dokumentáció

6. Óvoda-iskola átmenet támogatása

6. Óvoda - iskola átmenet támogatása				
Tartalom	Formája	Gyakorlása	Feladás	Eredményességi mutató
6.1. Iskolaközvetítés elérését támogató pedagógiai munka				
A Helyi Óvodai Nevelési Program eredményes megvalósítása	A mindennapi óvodai élet tevékenységei	Folyamatos	Valamennyi óvoda-pedagógus	Helyi Óvodai Nevelési Program, Éves Munkaterv, Csoportnapló, Gyermek személyiség naplója, Együttműködési Megállapodások
				A tanulási képességek megapozásával, a tanult és egyéb részképességek zavarok kialakulásának megelőzésével, monotonia türelmes, megoldási készségek, figyelemkoncentráció, az alkotás vágy kialakításával a kudarcmentes iskolakezdes biztosítása
6.2. Ismerkedés az iskolával				
A HHH gyermek kudarcmentes iskolakezdes érdekében a gyermek iskolai tapasztalatokkal, napközis neveléssel	Ismerkedés az iskolával, nyit órák - szülők és gyűjtés részvételével Tájékoztató megbeszélések Közös szakmai fórumok szervezése	Évi egy alkalom az iskolákban Báskolázás előtt Szakség szerint Évi két alkalom	IPR team Óvodapedagógusok, Iskolai nevelők	Helyi Óvodai Nevelési Program, Éves Munkaterv, Csoportnapló, Óvoda-Iskola Együttműködési Megállapodása A HHH gyermek kudarcmentes iskolai életében. A HHH gyermek többsége integrált iskolai környezetben kezd meg általános iskolai tanulmányait

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel					
Tartalom	Formája	Gyakorlása	Feladás	Eredményességi mutató	
egyetműködés	Fejlesztési terv közös kidolgozása megfélében Szakszolgálatok biztosítása, tervezés és szervezés	HOP szabályozásának megfélében Nevelési év eleje: okt.15-ig majd a nevelési év során folyamatos	és IPR team	Egyéni fejlesztési terv Éves Munkaterv, Egyéni Fejlesztési napló, Foglalkozási napló	rendelkező gyermek fogadására, együttnevelésre, egyéni, differenciált fejlesztésre.
5.4. Cigány kisebbségi önkormányzat					
A gyermek óvodai beiratásában való együttműködés	Konzultációk	Az óvodai előjegyzés időszakában		Együttműködési Megállapodás	Az óvoda körzetébe járó HHH óvodáskorú gyermekek teljes köre rendszeresen jár óvodába, egyéni differenciált fejlesztésük sikeresen valósul meg, ennek megfelelően az iskolai életükben az esélyegyenlőségük biztosított
A gyermek hiányzás csökkentésében való együttműködés	Közös családlátogatások	Folyamatos	Óvodavezető és IPR team koordinátor	Éves Munkaterv, Fotók, Video felvételek, Programok terve, értékelése	
A gyermek iskolaválasztásában való együttműködés	Egyéni és csoportos megbeszélések	Báskolázás előtti időszakban		Éves Munkaterv, Fotók, Video felvételek, Programok terve, értékelése	Az óvoda körzetébe járó HHH óvodáskorú gyermekek teljes köre rendszeresen jár óvodába, egyéni differenciált fejlesztésük sikeresen valósul meg, ennek megfelelően az iskolai életükben az esélyegyenlőségük biztosított
A gyermek kapcsolatos együttműködés	Rendezvények együttes lebonyolítása	Éves Munkatervnek megfelelően		Éves Munkaterv, Fotók, Video felvételek, Programok terve, értékelése	
Pályázati lehetőségek együttes kihasználása a HHH gyermekét óvodai sikeressége jegyében	Közös pályázat írás, eredményesség esetén: megvalósítás	Pályázás időszakában		Pályázati dokumentáció	
5.5. Civilszervezetekkel való együttműködés					
A gyermek óvodai beiratásában való együttműködés	Közös családlátogatás	Az óvodai előjegyzés időszakában		Éves Munkaterv, Fotók, Video felvételek, Programok terve, értékelése	Az óvoda körzetébe járó HHH óvodáskorú gyermekek teljes köre rendszeresen jár óvodába, egyéni differenciált fejlesztésük sikeresen valósul meg, ennek megfelelően az iskolai életükben az esélyegyenlőségük biztosított
A gyermek hiányzás csökkentésében való együttműködés	Egyéni és csoportos megbeszélések	Báskolázás előtti időszakban	Óvodavezető és IPR team	Éves Munkaterv, Fotók, Video felvételek, Programok terve, értékelése	
A gyermek iskolaválasztásában való együttműködés	Rendezvények együttes lebonyolítása	Éves Munkatervnek megfelelően		Éves Munkaterv, Fotók, Video felvételek, Programok terve, értékelése	

6. Óvoda - iskola átmenet támogatása						
Tartalom	Formája	Gyakorisága	Feladás	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató	
6.3 Az óvoda-iskola átmenetet segítő közös programok kidolgozása						
A HHH gyermek óvoda-iskola átmenetének zökkenőmentes biztosítása	DIFER mérés - 8 éves korig Dyslexia prevenció	Évi rendszerességgel: 10.01-08.11.30-ig szülői-tdi 05.31-ig Évi. min. 2 alkalom	IPR team Óvodai - iskolai Óvodavezető Iskolavezető	Helyi Óvodai Nevelési Program, Éves Munkaterv, Csoportnapló, Óvoda - Iskola Együttműködési Megállapodása Jegyzőkönyv	Az egyéni differenciált fejlesztés eredményeként a HHH gyermekek általános iskolai eredményessége biztosítottá válik	
6.4 A gyermek fejlődésének utánkövetése az általános iskola első évében						
A HHH gyermek sikeres iskolakezdetének biztosítása, kontrollálása	Óvodapedagógus látogatása Személyes beszélgetés az első tanítókkal Utánkövető lap kitöltése, értékelése	A nevelési év első felében: 12.31-ig	Óvodapedagógus Tanító Napközis nevelő	Utánkövető lap, Érdeklő megbeszélés jegyzőkönyve	A HHH gyermekek körében teljes körűen sikeresen valósul meg az iskolai életbe való beilleszkedés: 1. az iskolai DIFER mérés eredménye nem tér el az óvodai mérés eredményétől 2. A gyermekek többsége integrált iskolai környezetben tanul	
7. A HHH gyermek szülei velő kapcsolattartás, együttműködés						
Tartalom	Formája	Gyakorisága	Feladás	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató	
Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel	Családlátogatás, Egyéni beszélgetések Szülői értekezlet	Nevelési év elején Napi rendszerességgel Nevelési év elején egyszer	Óvodapedagógusok	Csoportnaplók bejegyzések, Gyermek személyiség naplója, Jegyzőkönyv		

7. A HHH gyermek szülei velő kapcsolattartás, együttműködés					
Tartalom	Formája	Gyakorisága	Feladás	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
A gyermekek zökkenő mentes beszoktatásának biztosítása					
Rendszeres napi, és a szülő érdeklődésének megfélelő tájékoztatás a gyermek fejlődéséről	Tájékoztatás - beszélgetés a szülővel, Gyermekmunkák kiértékelése a tájékoztató táblákra	Napi Igény szerinti	Beszoktatási termek való megfelelés	Helyi Óvodai Nevelési Program Szervezési és Működési Szabályzat	A Helyi Óvodai Nevelési Programunk nyitott óvodakezdetek megfélelő családok bevonásának hatékony megvalósításával a Partnerközpontú működés megvalósul, az intézmény pártbeszélés alakít ki minden szülővel
Az egyéni fejlesztési napló bejegyzésének megszervezése		Negyedévente		Intézményi éves Munkaterv	
A gyermek alkotásának megmutatása, elemzése		Folyamatos	Óvodapedagógus	Csoportnaplók bejegyzései, Gyermek személyiségnaplója	
Szülői részvétel lehetőségeinek biztosítása a foglalkozásokon	Nyitott óvodakezdet projekt megvalósításában való szülői részvétel	Folyamatos - Éves Munkaterv alapján		Program tervek	Képek, videó felvételek, Program tervek
Nyílt napok, munka delutánok					
Gyermekneveléssel kapcsolatos elvek megvitatása	Egyéni beszélgetések	Igény szerinti			Csoportok és intézményi értékelések
A családok szokásainak, értékrendjének megismerése, előfordulásainak felmérése	Egyéni beszélgetések Látogatás a családoknál	Nevelési év elején, majd folyamatosan			
Szülői közösségek kialakítása	Csoportos és intézményi SZM megvalósítása, működtetése	Munkaterv alapján és szükség szerint			
Közös rendezvények szervezése	Családi napok az óvodában	Éves Munkaterv szerint			

Intézményi önértékelés, eredményesség

Munkánk eredményességének, a hozzáadott értékeknek a kimutatása céljából indikátorokat álltunk fel, melynek teljesülését mérjük, rögzítjük, kimutatjuk. Az eredményességi mutatók kiterjednek integrációs programunk valamennyi területére.

Integrációs Pedagógiai Programunk tartalmának gyakorlati megvalósítási folyamatát, ütemezését a mindenkorú intézményi munkatervben, a munkaközösségi munkatervben határozzuk meg.

Fenntarthatóságát igazolja, hogy az iskoláskor kezdetéig a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek pedagógiai támogatása jelentősen csökkentheti az iskolai kudarcokat.

8. Beszoktatási szabályzat

A szabályozás célja:

- Az óvodába újonnan bekerülő gyermekek beszoktatásának elősegítése, a szülői való elválás megkönnyítése és az óvodai környezet elfogadása.
- A gyermekek beszoktatása óvodai szintű folyamat legyen, a nevelőtestület egységes beszoktatási terve szerint.
- Valamennyi Halmozottan Hátrányos Helyzetű gyermek beövezése három éves kortól teljes körű legyen, a gyermekek szívesen járjanak óvodába

Célcsoport: a teljes óvoda

Felelős: tagóvoda-vezetők

A folyamat dokumentumai:

- csoportnapló,
- beszoktatási terv,
- gyermekek személyiség naplója

A folyamat leírása:

1. Az elkészült, egységes beszoktatási terv áttekintése augusztus hónapban

Mivel kedveskedünk?	Időpontja	Felelősök
Ápró ajánlók	08.15-től 09.30-ig.	óvodapedagógusok

Határidő: augusztus 21.

Felelős: tagóvoda vezető(-k)

2. Óvodába lépés előtt szülővel egyeztetett időpontban családlátogatás, beszélgetés a fokozatos beszoktatás fontosságáról. Anamnézis felvétele.

Határidő: szeptember 30.

Felelős: Új gyermekeket fogadó csoportok óvodapedagógusai

3. A beszoktatás első napjára a gyermek jelének elkészítése, a hozzátartozó mondókával, verssel, vagy ennékel. A napos tábla elkészítése.

Határidő: augusztus 31.

Felelős: Új gyermekeket fogadó csoportok óvodapedagógusai

4. A folyamatos, és fokozatos (két naponta egy-egy új gyermek) beszoktatás nevelői hatásának elfogadtatása a szülővel. . Beszoktatás alatt, a gyermek megismerése (tisztálkodási, WC-használati, étkezési, alvási, játéktevékenységi szokások).

Határidő: szeptember 30.

Felelős: Új gyermekeket fogadó csoportok óvodapedagógusai

5. A folyamatos beszoktatás időtartama 1 hónap.

Időtartam : szeptember 01 – szeptember 30. közötti időszak

Felelős: Új gyermekeket fogadó csoportok óvodapedagógusai

6. A beszoktatás tapasztalatainak dokumentálása, értékelése

Szemponatok:

- o A gyermek kapcsolatteremtése a felnőttekkel, társaival,
- o érzelmi életének jellemzői a beszoktatás idején,
- o közösségi magatartása,
- o viszonyulása az óvoda sokféle tevékenységéhez (higiéniai szokások, munka,játék, mese, ének, rajz, mozgás, környezet, stb.)
- o beszoktatás eredménye csoport szinten

Határidő: december 15.

Felelős: óvodapedagógus

IX.

LEGITIMIZÁCIÓS ZÁRADÉK

A program elfogadásának és jóváhagyásának dokumentumai, aláírások		
A Nevelőtestület-a program elfogadását igazoló dokumentuma Jegyzőkönyv,	2011.06.15.	
Szakértői vélemény	2010.06.14.	
Cikló véleményezése	Nyilatkozat, 2011.08.08.	
A fenntartó a program jóváhagyását igazoló dokumentuma	2011.....	
A program hatályba lépése	2011.09.01.	
Felülvizsgálat rendje: A helyi óvodai nevelési program nyitvánossága	5 évenként Minden óvodában 1-1 példány az irodában megtalálható. A szülők részére a nevelőtestületi szobában. Az óvoda honlapján.	
Intézményvezetői aláírás, Bélyegző lenyomat		

X.

MELLÉKLETEK

1. sz. Taneszköz fejlesztési terv
2. sz. Szakértői vélemény
3. sz. CIKÓ véleményezése
- 4.sz. A program elfogadásának és jóváhagyásának dokumentumai,
jegyzőkönyv

2.SZ. TANESZKÖZ FEJLESZTÉSI TERV

A kötelező (minimális) eszközök és felszerelések listája a program megvalósításához (a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994.(VI. 8.) MKM rendelet 7.sz.melléklete alapján)

I. Helyiségek

Logopédiai foglalkoztató és fejlesztőszoba óvodánként 1
Tornaszoba óvodánként 1
Óvodavezető-helyettesi szoba óvodánként 1
Nevelőtestületi szoba óvodánként 1

II. Helyiségek bűtorzata és egyéb berendezési tárgyai

1./Csoportszoba
Élősarok állvány csoportonként 1
Fehőtt szék csoportonként 2
Edény és evőeszköz tároló szekrény csoportonként 1
2./Tornaszoba
Bordásfal óvodánként 1
Egynél fejlesztést szolgáló speciális felszerelések
Greiswald óvodánként 1

3./Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba

A fogytékosság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök
Puzzle, képességfejlesztő játékok, eszközök fajtánként 1-1 készlet
Tükör 1db
Asztal 1db
Szék 1db
Szőnyeg 1db

4./Játsszóudvar

Kerti asztal óvodánként a csoportok számának megfelelően
Kerti pad óvodánként a csoportok számának megfelelően
Babaház csoportok számának kétszerese
Udvari homokozó csoportok számának megfelelően
Takaró háló csoportok számának megfelelően minden homokozóra 16db
Mozgásigényt kielégítő játékok
Mászóka, hintaló, kombi mászó (2-2db) óvodánként

5./Óvodavezetői iroda

Iratszekrény 1db
Számítógép 1db
Nyomtató, fénymásoló 1db
Fax 1db
Internet vonal 1db

6./Nevelőtestületi szoba

Fiókos asztal pedagógusként 1db
Szék pedagógusként 1db
Könyvtári dokumentum csoportonként 50db
Könyvszekrény óvodánként 1

7./Orvosi szoba

Vényomásmérő óvodánként 1
Személymérleg óvodánként 1
Magasságmérő óvodánként 2
Lázmérő óvodánként 1
Elsősegélynyújtó láda óvodánként 1
Szemészet vizsgálató tábla óvodánként 1
Szűrlés vizsgálató könyv óvodánként 1

III. Textilnemű

Törölköző óvodánként 2
Lepedő óvodánként 2

IV. Tisztálkodás és egyéb felszerelés

Törölköző gyerekenként 2db
Abrosz csoportonként 3gamitúra
Takaró gyerekenként 1db
Ágynemű huzat gyerekenként 2db
Lepedő gyerekenként 2db

V. A felületek munkavégzéséhez szükséges eszközök

Mosott ruhaiaroló óvodánként 1
Mosógép óvodánként 1

Vasaló	óvodánként 2
Vasaióállvány	óvodánként 1
Szárítóállvány	óvodánként 1
<u>VI. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök</u>	
1./Játékok, játékeszközök	
Különféle játékformák	csoporthozként 1 készlet
Mozgásigénytelítő játékok	csoporthozként 1 készlet
Ének, zene, énekes játékok eszközei	csoporthozként 1 készlet
Anyanyelv fejlesztésének a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	csoporthozként 1 készlet
Érzelmi képességeket, kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	csoporthozként 1 készlet
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő anyagok, eszközök	csoporthozként 1 készlet
A természeti-embertől tárgyi környezet megismerését elősegítő anyagok, eszközök	csoporthozként 1 készlet
2./A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök	
Videó(lejátszó)	óvodánként 1
Televízió	óvodánként 1
Diavetítő	óvodánként 2
Vetítővászon	óvodánként 1
Hangszer felhőtt készlet	óvodánként 1
Hangszer gyermek készlet	óvodánként 1
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	30 gyermekre 1 készlet
<u>VII. Egészség- és munkavédelmi eszközök</u>	
Ételminta vétel (üvegariály készlet	
Gyógyszerátviteli szekrény (zárási)	óvodánként 1